

BOSNA I HERCEGOVINA

Konkurencijsko vijeće



БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Конкуренијси савјет

Rješenje

po Prijavi koncentracije gospodarskog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo

„SKRAĆENA VERZIJA“

**Sarajevo
listopad, 2025. godine**



Broj: UP-01-26-1-003-77/25
Sarajevo, 15.10.2025. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (1) točka d), a u svezi sa čl. 12., 14., 16., 17. i 18. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09), na temelju Zaključka o pokretanju postupka po prijavi koncentracije gospodarskog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo, Franca Lehara 7, 71000 Sarajevo broj UP – 01-26-1-003-19/25 od 24.04.2025. godine, na 35. sjednici održanoj dana 15.10.2025. godine, je donijelo

RJEŠENJE

1. Ocjenjuje se uvjetno dopuštenom koncentracija koja nastaje stjecanjem izravne kontrole gospodarskog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo nad gospodarskim subjektom Telemach BH d.o.o. Sarajevo.
2. Nalažu se mjere i uvjeti koje su sudionici koncentracije dužni ispuniti kako bi se otklonili negativni učinci predmetne koncentracije na tržišnu konkurenciju u rokovima utvrđenim za njihovo ispunjenje, kako slijedi:
 - 2.1. **Mjera broj 1** - Gospodarski subjekti BH Telecom d.d. Sarajevo i Telemach BH d.o.o. Sarajevo se obvezuju da neće povećavati maloprodajne cijene fiksne telefonije, usluga distribucije audiovizualnog sadržaja i usluga interneta na području Bosne i Hercegovine, kao i postojećih triple i double paketa, iznad indeksa THCI koji se računa na način: $THCI = CPI + X$ gdje je CPI – zvanični index potrošačkih cijena za BiH (objavljuje ga Agencija za statistiku BiH), a X – korektivni faktor koji odražava stvarne promjene opravdanih troškova poslovanja (OPEX), uz zadržavanje postojeće kvalitete usluga.
 - 2.2. **Mjera broj 2** - Gospodarski subjekti BH Telecom d.d. Sarajevo i Telemach BH d.o.o. Sarajevo se obvezuju da će svi pretplatnički ugovori sa obveznim trajanjem o pružanju usluga fiksne telefonije, usluga distribucije audiovizualnog sadržaja i usluga interneta koji su na snazi u trenutku zaključenja transakcije, ostati na snazi pod uvjetima pod kojima su zaključeni sa sudionicima koncentracije do isteka obveznog trajanja pretplatničkih odnosa. U slučaju promjene uvjeta ili cijena po kriterijima navedenim u Mjeri 1, koji su nepovoljniji za pretplatnike, pretplatnici imaju pravo na raskid ugovora bez posljedica, sukladno sa primjenjivim sektorskim propisima.
 - 2.3. **Mjera broj 3** - Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo se obvezuje da će sudionici koncentracije poslovati kao odvojeni gospodarski subjekti kao i da će BH Telecom d.d. Sarajevo uspostaviti mehanizme osiguranja sprječavanja protoka informacija između radnika sudionika koncentracije, i to u pogledu poslovno osjetljivih podataka, što ne uključuje izvješćivanje prema gospodarskom subjektu BH Telecom d.d. Sarajevo i osobama određenim od strane uprave gospodarskog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo (čija imena će biti dostavljena neovisnom revizoru i

Konkurencijskom vijeću BiH) vezano za izvješćivanja o poslovnim rezultatima i planovima, finansijskim pokazateljima, podacima potrebnim za ostvarenja sinergijskih učinaka između sudionika koncentracije i međuoperatorske odnose u pogledu veleprodajnih usluga

2.4.Mjera broj 4 - Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo se obvezuje da kako samostalno tako i sa gospodarskim subjektom Telemach BH d.o.o. Sarajevo neće preuzeti većinsku kontrolu nad drugim gospodarskim subjektima pružateljima telekomunikacijskih usluga, koji posluju na tržištu Bosne i Hercegovine ili dijelovima gospodarskih subjekata.

2.5.Mjera broj 5 - Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo se obvezuje da gospodarski subjekt Telemach BH d.o.o. Sarajevo neće aplicirati za Dozvolu za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema.

Rok za izvršenje Mjera 1-5 je 3 (tri) godine od dana stupanja na snagu kupoprodajnog ugovora.

2.6.Mjera broj 6 - Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo se obvezuje da u definiranom roku od 18 mjeseci izvrši prodaju jednog dijela gospodarskog subjekta Telemach BH d.o.o. Sarajevo s ciljem smanjenja tržišnog udjela fiksnog interneta gospodarskog subjekta Telemach BH d.o.o. Sarajevo unutar Bosne i Hercegovine za tri (3) procentna poena u odnosu na postojeće stanje.

Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo je dužan da u roku od 30 dana po isteku roka od 18 mjeseci od provođenja koncentracije dostavi Konkurencijskom vijeću izvještaj o ispunjenju definirane mjere sačinjen od strane neovisnog revizora koji Konkurencijsko vijeće BiH može produljiti za dodatno vremensko razdoblje/rok, uz uvjet da je nedvosmisleno i jasno dokazano da je subjekt pravovremeno, odgovorno i transparentno proveo aktivnosti s ciljem ispunjenja mjere definirajući fer, korektnu i tržišno definiranu prodajnu cijenu dijela gospodarskog subjekta Telemach BH d.o.o. Sarajevo.

Za Mjeru 6 određuje se rok od 18 mjeseci koji se može produljiti za dodatno vremensko razdoblje/rok u slučaju da Mjera nije provedena iz opravdanih razloga.

3. Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo je dužan u roku od 60 dana od dana potpisivanja kupoprodajnog ugovora dostaviti prijedlog (3) tri povjerenika/neovisna revizora, koji će pratiti ispunjenje mjera naloženih ovim rješenjem jednom godišnje, a po potrebi i češće te podnositi pisano izvješće o rezultatima izvršenog nadzora sprovođenja mjera Konkurencijskom vijeću BiH, uz uvjet dostave mjerodavne dokumentacije kojom se dokazuje kvalificiranost predloženog neovisnog revizora za praćenje provedbe mjera, uvjeta i rokova koje odredi Konkurencijsko vijeće BiH, pri čemu neovisni revizor mora biti stručnjak za tržište telekomunikacija. Povjerenik /neovisni revizor treba biti renomirana i iskusna pravna osoba koja pokriva više segmenata stručnosti potrebnih za nadzor ukupnosti svih mjera i uvjeta i koja nije personalno ni kapitalno povezana sa sudionicima koncentracije, koja posjeduje potrebne kvalifikacije za izvršenje tog posla i koja ne smije biti izložena ili postati izložena sukobu interesa.

4. Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo je dužan da odmah a najkasnije u roku od 8 (osam) dana od potpisivanju ugovora o kupoprodaji gospodarskog subjekta Telemach BH d.o.o. Sarajevo, isti dostaviti Konkurencijskom vijeću BiH u originalu ili u ovjerenoj kopiji na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.
5. Obvezuje se gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo da uplati administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 50.000,00 KM (pedeset tisuća konvertibilnih maraka) u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.
6. Ovo Rješenje o koncentraciji se upisuje u Registar koncentracija.
7. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u Službenom glasniku BiH, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće BiH (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 27.01.2025. godine pod brojem: UP-01-26-1-003-1/25 zaprimilo Prijavu koncentracije gospodarskog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo, ul. Franca Lehara br. 7, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: BH Telecom, Sticatelj ili Podnositelj prijave), zastupan po odvjetnicima iz Sarajevo, Ezmani Turković i Džani Smailagić Hromić iz Odvjetničkog ureda Marić & Co, Mehmeda Spahe 26, 71000 Sarajevo, koja nastaje tako što BH Telecom stječe kontrolu nad gospodarskim subjektom Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br. 216, 71104 Ilidža (u daljnjem tekstu: Telemach ili Ciljno društvo).

Podnositelj prijave je samoinicijativno dopunio prijavu koncentracije podneskom koji je zaprimljen od strane Konkurencijskog vijeća dana 31.01.2025. godine pod brojem: UP-01-26-1-003-2/25.

Uvidom u podnesenu Prijavu koncentracije Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ista nije potpuna i kompletna, u smislu članka 30. Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljnjem tekstu: Zakon o konkurenciji ili Zakon) i čl. 9. i 11. Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracije gospodarskih subjekata («Službeni glasnik BiH», br. 34/10), te je sukladno sa člankom 31. Zakona o konkurenciji aktima broj: UP -01-26-1-003-3/25 od 21.02.2025. godine i broj: UP -01-26-1-003-8/25 od 27.02.2025. godine zatražena dopuna Prijave koncentracije.

Tražena dokumentacija je zaprimljena od strane Konkurencijskog vijeća dana 12.03.2025. godine (podnesak gospodarskog subjekta BH Telecom zaprimljen pod brojem broj: UP -01-26-1-003-9/25 i podnesak gospodarskog subjekta Telemach broj: UP -01-26-1-003-10/25).

Prijava je podnesena, u smislu članka 16. stavak (2) Zakona obzirom da je pravni temelj predmetne Prijave koncentracije Pismo namjere potpisano od strane BH Telecom kao Kupca sa jedne strane i (..)**¹, kao Prodavatelja sa druge strane, dana 23.01.2025. godine.

Podnositelj je u dostavljenoj Prijavi naveo da predmetnu koncentracije namjerava prijaviti organu nadležnom za konkurenciji Crne Gore.

¹ (..)** - podatci predstavljaju poslovnu tajnu

U cilju utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica Konkurencijsko vijeće se zahtjevima broj: UP - 01-26-1-003-4/25 od 21.02.2025. godine, broj: UP -01-26-1-003-8/25 od 27.02.2025. godine i broj: UP -01-26-1-003-14/25 od 24.03.2025. godine obratilo i Regulatornoj agenciji za komunikacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: RAK) za dostavu podataka i informacija u svezi sa tržištem telekomunikacija u Bosni i Hercegovini.

RAK je dostavio tražene podatke aktima zaprimljenim dana 28.02.2025. godine pod brojem: UP – 01-26-1-003-7/25, dana 13.03.2025. godine pod brojem: UP – 01-26-1-003-11/25 i dana 27.03.2025. godine pod brojem: UP – 01-26-1-003-16/25.

Nakon kompletiranja Prijave Konkurencijsko vijeće je Podnositelju prijave izdalo Potvrdu o kompletnoj i urednoj Prijavi, u smislu članka 30. stavak (3) Zakona, dana 24.04.2025. godine aktom broj: UP- 01-26-1-003-17/25.

Konkurencijsko vijeće je na temelju preliminarne procjene dostavljenih i raspoloživih podataka ocijenilo da bi provođenje predmetne koncentracije moglo imati za posljedicu negativne učinke, odnosno značajno narušavanje konkurencije na mjerodavnom tržištu u oblasti telekomunikacijskog sektora, na području Bosne i Hercegovine stoga je odlučilo da bez provedenog postupka nije moguće utvrditi mjerodavno tržište u proizvodnom i zemljopisnom smislu, tržišne udjele sudionika koncentracije i njihovih konkurenata, kao i analizirati učinke predmetne koncentracije na mjeroda tržištu predmetne koncentracije.

Sukladno sa navedenim, Konkurencijsko vijeće je na svojoj 26. sjednici održanoj dana 24.04.2025. godine, na temelju čl. 27. i 32. st. (1) i (2), a u vezi sa čl. 12., 13., 14., 17. i 18. Zakona o konkurenciji, donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: UP – 01-26-1-003-19/25, kojim se pokreće postupak ocjene koncentracije gospodarskog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo, ul. Franca Lehara br. 7, 71000 Sarajevo i gospodarskog subjekta Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br. 216, 71104 Ilidža.

Konkurencijsko vijeće je sukladno sa odredbama Zakona izvršilo procjenu i izvjesnost eventualnog nastajanja nepovoljnih učinaka koncentracije po tržišnu konkurenciju i krajnje potrošače u smislu povećanja cijena, što Podnositelju prijave omogućava vladajući položaj koji je imao i prije provođenja koncentracije, zatim smanjenje izbora za potrošače, otvaranja mogućnosti za predatorske cijene, odbijanje poslovanja i dr.

Sukladno sa člankom 13. Zakona o konkurenciji zabranjene su koncentracije gospodarskih subjekata koje kao rezultat imaju značajno narušavanje tržišne konkurencije na cijelom tržištu Bosne i Hercegovine ili u njenom značajnijem dijelu, a posebno kojima se stvara novi ili jača postojeći vladajući položaj.

Navedeni članak Zakona je u potpunosti usklađen sa Uredbom vijeća EZ br. 139/2004 od 20.01.2004. godine o kontroli koncentracija između gospodarskih subjekata („Službeni list Evropske unije“, br. L 024/1), kojom je prihvaćen kriterij prema kojem je zabranjena ona koncentracija koja „značajno ograničava učinkovitu tržišnu konkurenciju“ (tzv. SIEC test = *significant impediment to effective competition*) širi od onog propisanog Uredbom iz 1989 godine, iako je i dalje u praksi u velikoj većini koncentracija problematično upravo stvaranje odnosno jačanje vladajućeg položaja. Ono što se htjelo postići proširenjem materijalno pravnog testa jeste obuhvatanje onih situacija u kojima ne dolazi do stvaranja odnosno jačanja

vladajućeg položaja gospodarskih subjekata koji nastaje koncentracijom, ali ipak koncentracija dovodi do smanjenja tržišne konkurencije.²

Sukladno sa člankom 17. Zakona Konkurencijsko vijeće prilikom procjene namjeravane koncentracije analizira učinke koji kao posljedicu imaju značajno narušavanje tržišne konkurencije, odnosno da li se takvom koncentracijom stvara ili jača vladajući položaj, a naročito:

- a) Strukturu mjerodavnog tržišta,
- b) Učinke koncentracije na ostale stvarne i potencijalne konkurente,
- c) Položaj sudionika u koncentraciji, njihove tržišne udjele, ekonomsku i financijsku snagu,
- d) Mogućnost i izbor dobavljača i korisnika,
- e) Ekonomske, pravne i druge prepreke ulaska na tržište,
- f) Razinu unutarnje i međunarodne konkurentnosti sudionika u koncentraciji,
- g) Trendove ponude i potražnje mjerodavnih roba / ili usluga,
- h) Trendove tehničkog i ekonomskog razvoja,
- i) Interese potrošača.

1. Primijenjeni propisi

1.1. Pravni okvir ocjene koncentracije u Bosni i Hercegovini

Konkurencijsko vijeće u provođenju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije primijenilo je odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», broj 18/06 i 34/10), Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja („Službeni glasnik BiH“, broj 34/10) te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterija za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata („Službeni glasnik BiH“, broj 34/10).

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu i propise Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine, kako slijedi:

- Pravilo RAK-a 97/2024 o uslovima pružanja javnih elektronskih komunikacijskih usluga i odnosima s krajnjim korisnicima broj: 03-02-2-2118-1/24 od 19.12.2024. godine,
- Pravilo RAK-a 62/2012 o prenosivosti telefonskih brojeva,
- Pravilo RAK-a 68/2013 o obavljanju djelatnosti davatelja fiksni javnih telefonskih usluga.
- Pravilo RAK-a 73/2014 o obavljanju djelatnosti pružatelja javnih mobilnih telefonskih usluga.

1.2. Odgovarajuća primjena kriterija iz pravne stečevine EU

Konkurencijsko vijeće, na temelju članka 43. stavak (7) Zakona, može koristiti sudsku praksu Europskog suda i odluke Europske komisije.

Slijedom navedenog Konkurencijsko vijeće je u predmetnom slučaju izvršilo uvid u mjerodavne dokumente Europske komisije i to Uredbu Vijeća broj 139/2004 o kontroli koncentracija između gospodarskih subjekata (EC Merger Regulation, OJ 2004/L 24/1; u

² Pravo tržišnog natjecanja, Vlatko Butorac Malnar, Jasminka Pecotić Kaufman i Siniša Petrović, Zagreb 2013, str. 312

daljnjem tekstu: Uredba Vijeća o koncentracijama), Objedinjenu obavijest o nadležnosti Komisije na temelju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između gospodarskih subjekata (Commission consolidated Jurisdictional Notice under Council Regulation (EC No 139/2004 on the control of concentrations between undertakings; OJ C 95, od 16.04.2008), Obavijest Europske komisije o definiciji mjerodavnog tržišta za potrebe prava tržišne konkurencije Unije (C/2024/1645), te Obavijest Europske komisije o mjerama primjenjivim po uredbi Vijeća o koncentracijama NO 802/2004 OJ X 267 od 22.10.2008. godine), Obavijest Europske Komisije o konceptu koncentracija gospodarskih subjekata te Smjernice za ocjenu horizontalnih /vertikalnih koncentracija.

Navedene Uredbe, obavijesti, dokumenti Europske unije, dostupni su na službenoj Internet stranici Europske komisije www.ec.europa.eu/competition.

2. Sudionici koncentracije

Sudionici koncentracije su gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo i gospodarski subjekt Telemach BH d.o.o. Sarajevo.

2.1. Gospodarski subjekt BH Telecom, Podnositelj prijave

Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo, ul. Franca Lehara br. 7, 71000 Sarajevo registriran pod registarskim (matičnim) brojem MBS: 65-02-0012-10 na Općinskom sudu u Sarajevu.

BH Telecom je jedan od vodećih telekom operatora u Bosni i Hercegovini čiji je fokus poslovanja pružanje usluge iz oblasti telekomunikacija. Temeljna djelatnost gospodarskog subjekta BH Telecom su žičane telekomunikacije (šifra djelatnosti 61.10).

Osnovni predmet poslovanja društva BH Telecom je pružanje usluga u oblasti telekomunikacija i to usluga mobilne telefonije, fiksne telefonije, distribucije audiovizualnog sadržaja i usluga Interneta na području Bosne i Hercegovine.

Osnovni kapital društva BH Telecom iznosi 634.573.580 KM i podijeljen je na 63.457.358 običnih dionica nominalne vrijednosti po 10 KM. Ukupno 90% dionica društva BH Telecom je u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine, dok je preostali dio vlasništva nad dionicama u vlasništvu velikog broja fizičkih i pravnih osoba i istim se trguje na slobodnom tržištu.

Pravni prethodnik BH Telecom bio je gospodarski subjekt Javno preduzeće PTT Saobraćaj BiH, registriran dana 31. srpnja 1992. godine s osnovnim ciljem žurne uspostave telekomunikacionog prometa u Bosni i Hercegovini Odlukom Vlade Federacije BiH od 20. prosinca 2001. godine, JP PTT Saobraćaj BiH je reorganiziran i formirana su dva nova pravna subjekta i to JP BH Pošta i JP BH Telecom.

U sadašnjem obliku BH Telecom postoji i posluje od 12. ožujka 2004. godine kada je promijenjen oblik poduzeća i usklađen sa Zakonom o gospodarskim društvima, (Odluka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o davanju suglasnosti na Plan reorganizacije - promjena oblika JP BH Telecom Sarajevo u Dioničko društvo BH Telecom Sarajevo ("Službene novine FBiH" broj 66/03) i Odluke Vlade Federacije BiH o davanju suglasnosti o promjeni oblika organiziranja Javnog preduzeća BH TELECOM Sarajevo u Dioničko društvo ("Službene novine FBiH", broj 1/04).

Od početka poslovanja BH Telecom je fokusiran na tržište cijele Bosne i Hercegovine, pa djeluje na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta. Svoje poslovanje ostvaruje i putem regionalnih direkcija i telekom centara i to: Direkcija Sarajevo, Direkcija Tuzla, Direkcija Zenica, Direkcija Bihać, Direkcija Travnik, Direkcija Mostar, Direkcija Goražde, Direkcija Brčko i Direkcija Banja Luka sa sjedištem u Banja Luci.

2.1.1. Povezani gospodarski subjekt BH Telecom

BH Telecom ima povezani gospodarski subjekt Metropoly Media d.o.o. Sarajevo, Zmaja od Bosne br. 88, 71000 Sarajevo, registriran pod registarskim (matičnim) brojem MBS: 65-01-0355-22 na Općinskom sudu u Sarajevu koji, prema podacima iz Prijave, posluje na tržištu proizvodnje i emitiranja audiovizualnog sadržaja.

Metropoly Media d.o.o. Sarajevo je primarno registrirana za proizvodnju i emitiranje televizijskog programa i poslove koji slijede nakon toga. Prema osnivačkim aktima društvo Metropoly Media d.o.o. Sarajevo je društvo za proizvodnju, nabavku i emitiranja TV sadržaja, linearnog pay TV kanala, te prodaju prava na emitiranje TV sadržaja i usluge marketinga. „Metropoly Media“ d.o.o. Sarajevo je 2023. godine dobila odobrenje za osnivanje tematskog tv kanala od RAK te je osnovan kanal koji pruža filmski, serijski i kolažni sadržaj (MY TV kanal). Kanal je počeo sa emitiranjem 10.02.2023. godine u sklopu Moja TV platforme, odnosno na IPTV platformi gospodarskog subjekta BH Telecoma.

2.2. Gospodarski subjekt Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Ciljno društvo

Gospodarski subjekt Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br. 216, 71104 Ilidža upisan je registar gospodarskih subjekata Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem subjekta MBS 65-01-0620-08, sa registriranim osnivačkim kapitalom u visini od 35,417,011.31 KM.

Osnovni predmet poslovanja društva Telemach je pružanje maloprodajnih usluga u oblasti telekomunikacija i to - usluga distribucije audiovizualnog sadržaja putem digitalne i analogne kabeleske televizije, digitalne satelitske televizije - DTH (Direct-To-Home), usluge interneta u BiH a nositelj je i dozvole za obavljanje djelatnosti davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga (tzv. alternativni pružatelj usluge fiksne telefonije) na području Bosne i Hercegovine.

Telemach je u 100% vlasništvu gospodarskog subjekta BOSNIA BROADBAND S.a r.l., 2, Rue Edward Steichen, 2540 Luxembourg, Luxembourg. Dio je United Grupe koja posluje u osam zemalja Jugoistočne Europe, u čijem sastavu nalaze se još i telekomunikacioni operateri: SBB u Srbiji, Telemach u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, operater satelitske televizije Total TV i NetTV Plus, provajder telekomunikacionih servisa putem javnog interneta.

Dio United grupe je i United Media, koju čine sportski, filmski, dječiji i drugi Pay TV kanali u regionu – Sport klub, Nova, N1, Cinemania, Ultra, Mini ultra, Lov i ribolov i Grand, kao i CAS Media, agencija za prodaju oglasnog prostora na kablskim i satelitskim kanalima u region.

United Group je u većinskom vlasništvu BC Partners, alternativne investicione kompanije koja ima preko 40 milijardi Eura u imovini kojom upravlja kroz privatne investicije, privatni dug i segment nekretnina.

Telemach ima 31 registriranu podružnicu na području Bosne i Hercegovine i nema povezanih gospodarskih subjekata na teritoriju Bosne i Hercegovine. Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj 065-0-Reg-24-003206 od 05.09.2024. godine istom su u cijelosti pripojena njegova dotadašnja povezana društva „HKB net“ d.o.o. Sarajevo, „M&H“ Company d.o.o. Sarajevo i KATV „HS“ d.o.o. Sarajevo. Time su posljedično „HKB net“ d.o.o. Sarajevo, „M&H“ Company d.o.o. Sarajevo i KATV „HS“ d.o.o. Sarajevo prestala da postoje i brisana su iz sudskog registra.

3. Pravni temelj i oblik koncentracije

Pravni temelj koncentracije je Pismo namjere od 23.01.2025. godine potpisano u Sarajevu od strane društva BH Telecom kao Kupca i društva (..)** u ime Prodavatelja.

Podnositelj prijave BH Telecom kao potencijalni kupac je dana 23.01.2025. godine potpisao Pismo namjere sa potencijalnim prodavateljem društvom (..)** (Pismo namjere) sukladno sa kojim je izražena namjera zaključenja ugovora o kupovini 100% udjela u gospodarskim subjektima Telemach BH i Telemach Crna Gora d.o.o., Bul. Revolucije Br. 50/5, Podgorica, Crna Gora.

(..)** te je iz tih razloga potpisnik Pisma namjere kao Prodavatelj.

Sukladno sa predmetnim Pismom namjere strane (BH Telecom i (..)** su se usuglasile da će, po ispunjenju određenih uvjeta (prije svega dobijanja odobrenja od strane Konkurencijskog vijeća i drugih uvjeta), potpisati Ugovor o kupovini udjela na temelju kojeg će Podnositelj prijave od povezanih gospodarskih subjekata (..)** udjela u društvu Telemach i Telemach Crna Gora d.o.o.

Prema navedenom, BH Telecom namjerava da stekne kontrolu nad Ciljnim društvom, u smislu članka 12. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji.

4. Obveza prijave koncentracije

Obveza prijave koncentracije gospodarskih subjekata, u smislu članka 14. stavak (1) točka b) Zakona, postoji ako ukupni godišnji prihod svakog od najmanje dva gospodarska subjekta sudionika koncentracije ostvarena prodajom roba i/ili usluga na tržištu Bosne i Hercegovine iznose najmanje 8 milijuna KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji, ili ako je njihov zajednički udjel na mjerodavnom tržištu veći od 40,0%.

Ukupni godišnji prihodi gospodarskih subjekata sudionika koncentracije i povezanih društava, na dan 31. prosinca 2024. godine:

Tablica 1.

Gospodarski subjekt	Ukupan godišnji prihod na razini BiH	Ukupan godišnji prihod na svjetskoj razini
	KM	KM
BH Telecom d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**
Telemach BH d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**

Izvor: Podatci iz Prijave

Ukupan godišnji prihod gospodarskog subjekta Metropolis Media d.o.o. Sarajevo iznosio je 3.968.062,00 KM na razini Bosne i Hercegovine i 1.955,00 KM na svjetskoj razini.

Godišnji prihod sudionika koncentracije predstavlja ukupne prihode (bez poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza koji se izravno odnose na sudionike koncentracije na tržištu Bosne i Hercegovine) u smislu članka 9. točka h) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata.

Prema podacima iz Tablice 1. sudionici koncentracije su ispunili uvjet iz članka 14. stavak (1) točka b) Zakona i to uvjet koji se tiče ukupnog prihoda na tržištu Bosne i Hercegovine, obzirom da su gospodarski subjekti sa sjedištem i prebivalištem u Bosni i Hercegovini, te su isti bili u obvezi podnijeti Prijavu koncentracije Konkurencijskom vijeću.

8. Strateški i ekonomski razlozi kojima Podnositelj prijave pravno i ekonomski obrazlaže koncentraciju

Podnositelj prijave je u Prijavi obrazložio koristi provedbe predmetne koncentracije, kako sa pravne tako i ekonomske strane. Tako bi BH Telecom preuzimanjem gospodarskog subjekta Telemach imao mogućnost uštede na troškovima, a takve uštede bi se prenijele na kupce u obliku bolje kvalitete usluga koje se pružaju.

Predmetna koncentracija između Podnositelja prijave i Ciljnog društva donosi niz prednosti za korisnike i mjerodavno tržište, pri čemu se prema mišljenju istog neće narušiti tržišna konkurencija, već će se unaprijediti telekomunikacijski sektor u Bosni i Hercegovini.

U pogledu razvoja širokopojasne mreže, brojne su prednosti sinergije društva nakon ciljane akvizicije, koja bi dovela do povoljnijeg položaja na način da bi se međusobno mogli iskoristiti trenutni kapaciteti postojećih kabljskih i cijevnih koridora kao i „last mile“ infrastrukture (last drop) u urbanim područjima, koja se inače uvijek i svim provajderima prioritetnija od ruralnih područja zbog izrazito većeg potencijala, većeg broja poslovnih i gospodarskih korisnika i veće penetracije korisnika po jedinici površine, čime bi se ubrzao i pojednostavio razvoj optičke fiksne mreže sa određenim uštedama investicijskog dijela, a koji bi se kao takav posebno mogao preusmjeriti na razvoj ovog segmenta u manjim gradovima i ruralnim zonama, što bi bio iskorak koji u Bosni i Hercegovini i regionu do sada niko nije radio. Naime, u nedostatku regulatornog okvira za veleprodajni pristup kabljskoj kanalizaciji, u praksi je došlo do toga da se dešava dupliranje infrastrukture, te da do jedne zgrade postoji iskopana kabljska kanalizacija i od Podnositelja prijave i od Ciljnog društva.

Sinergija sudionika koncentracije sa aspekta vremena višestruko ubrzava posljedične procese razvoja fiksnih mreža. Dodatne beneficije sinergije bi značile da se sa pojednostavljenom izgradnjom jedinstvene optičke infrastrukture bez duplih procesa, duplih investicija i duplog uzurpiranja urbanističko arhitektonskih prostora (za obje kompanije) stvaraju tehnološki preduvjeti da krajnji korisnici i dalje imaju mogućnost izbora jedinstvene ponude, paketa i uvjeta poslovanja od svake kompanije pojedinačno i neovisno realizirano kroz trenutno najsavremeniju tehnologiju pristupa internetu i video servisima. Ovakav prethodno obrazložen pristup je nešto što je trenutno zastupljeno u EU, a na neki način bi bio i napredniji nego u samoj EU, jer razvoj fiksne mreže u ruralnom području EU je uglavnom baziran na konzumiranju određenih subvencijskih fondova.

9. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište koncentracije, u smislu članka 3. Zakona o konkurenciji, te čl. 2.. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda /usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu posebno njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Sukladno sa člankom 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća cjelokupan ili dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuje od uvjeta tržišne konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Gospodarski subjekti BH Telecom i Telemach sudjeluju na tržištu telekomunikacija u Bosni i Hercegovini.

Kako je tržište telekomunikacijskih usluga vrlo dinamično tržište, isto je potrebno sagledati segmentirano u odnosu na pojedine vrste usluga koje sudionici na tržištu pružaju, regulatorne i tehničke mogućnosti koje imaju na raspolaganju, sukladno sa standardima koje primjenjuje i Europska komisija.

Elektronske komunikacije se obavljaju putem fiksnih i mobilnih mreža. Maloprodajne usluge uključuju pristup internetu, fiksnu telefoniju, mobilne podatke i usluge mobilne telefonije, te usluge distribucije audiovizualnog sadržaja analognim, digitalnim i satelitskim putem.

- Mobilna telefonija – Usluge mobilne telefonije (uključujući mobilne podatke) pružaju operateri mobilne mreže („MNO“) i operateri virtualnih mobilnih mreža („MVNO“). U BiH postoje tri operatera s vlastitim mobilnim mrežama koji su ujedno i korisnici dozvola za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema: Telekomunikacije Republike Srpske a.d. Banja Luka (u daljnjem tekstu: Telekom RS ili Mtel), JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar (u daljnjem tekstu: JP HT Mostar ili Eronet) i BH Telecom. Za rad mreže, MNO moraju nabaviti licence za korištenje mobilne frekvencije koje dodjeljuje RAK. Frekvencije su dodijeljene, a u praksi iz regije iste su se obično dodjeljivale u konkurentnom postupku tendera/aukcije i obično su se davale na razdoblje od 15 do 20 godina. Takve frekvencije su ograničen prirodni resurs i stoga djeluju kao ozbiljno ograničenje za razvoj mreže. Mobilne mreže se općenito sastoje od dijela jezgra i dijela radio pristupne mreže („RAN“). RAN su bazne stanice raspoređene po teritoriji sa kojih se zatim glavni dio agregira i kontrolira promet.
- Operateri koji nemaju sopstvenu mrežu ili još nisu uspjeli da razmijeste dovoljan broj baznih stanica mogu tražiti da koriste mreže drugih MNO-a putem nacionalnog roaminga ili da razviju jedan od dva modela pružanja mobilnih usluga preko mreže drugog operatera, putem takozvanog „service provider“ ili MVNO aranžmana. „Service provider“ ili MVNO modeli omogućavaju operaterima bez vlastitih mobilnih mreža da uspješno nude mobilne usluge na maloprodajnom tržištu korištenjem veleprodajnog pristupa mrežama MNO-a. Prema podacima RAK u BiH postoje četiri registrirana pružatelja mobilnih telefonskih usluga („service providera“) i to DASTO SEMTEL d.o.o. Bijeljina, Logosoft d.o.o. Sarajevo, Novotel d.o.o. Sarajevo i Hallo d.o.o. Sarajevo, pri čemu je Logosoft povezano društvo Telekom RS, a Hallo povezano društvo HT Eronet-a. Ciljno društvo ne pruža usluge mobilne telefonije.
- Pristup internetu je omogućen preko optičkih, kabelskih i bakrenih mreža, a nedavno se pojavio pristupačni satelitski širokopojasni internet koji u regiji već nudi kompanija

Starlink. Kada je u pitanju sekundarna mreža u gradovima, podrazumijeva se da je optika superiorna u odnosu na bakarne mreže i mreže Telemach-a DOCSIS 3.0 I DOCSIS 3.1 kableske mreže koje već rade sa svojim maksimalnim tehničkim mogućnostima. Iz tog razloga jasno je da u nedostatku licence za mobilnu telefoniju i ograničenih mogućnosti uvođenja sekundarne optičke infrastrukture u gradovima, Telemach na širem području BiH kao pružatelj usluge na tehnologijama koje koriste svoj maksimum u okviru teritorija na kojem se nalazi vlastita fiksna mreža koja pokriva samo oko 25% domaćinstava u BiH, nema mogućnosti za rast u budućnosti i komercijalno pružanje usluga na cijelom tržištu BiH. S druge strane, uvažavajući veličinu tržišta i rasprostranjenost njihove postojeće mreže, dva operatera Mtel i BH Telecom već razvijaju sekundarnu optičku mrežu u gradovima širom BiH, što predstavlja jak konkurentski pritisak na Telemach, koji ima limitiran interes za razvijanje iste i rast u tom segmentu. Tamo gdje je to tehnološki, regulatorno i komercijalno omogućeno i izvodljivo, operateri također koriste mreže drugih operatera da ponude svoje maloprodajne usluge krajnjim kupcima.

- Pružanje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja je usluga u kojoj operateri i OTT platforme distribuiraju audiovizualni sadržaj za koji su dobili odgovarajuća prava preko svojih platformi krajnjim korisnicima. Navedene usluge se obično nude kao paketi koji se sastoje od različitih količina, sadržaja i cijena. Usluge pružanja TV sadržaja pružaju se putem istih mreža kao širokopojasni internet, digitalne satelitske platforme za emitovanje kao i određeni naslijeđeni transportni sistemi (analogni kabl sobne / krovne antene) koji su još uvijek u funkciji, kao i novih digitalnih DVB transportnih sustava (Mux A i Mux D) i gdje se radi o tzv. terestrijalnom (zemaljskom) signalu,
- Fiksna telefonija se pruža ili preko bakrene mreže BH Telecoma (PSTN usluge) ili korištenjem Voice – over IP tehnologije putem optičkih i bakarnih mreža. Opseg prometa je opao za oko (..)**% u posljednjih 15 godina jer je fiksna telefonija gotovo u potpunosti zamijenjena mobilnim komunikacijama (Podatci iz Prijave).

Imajući u vidu sve gore navedeno, posebno predmet poslovanja sudionika koncentracije, njihovu zamjenjivost, tehnološke mogućnosti sudionika koncentracije, učinke na koje predmetna koncentracija proizvodi na maloprodajnom tržištu kao i dosadašnju praksu Konkurencijskog vijeća i Europske komisije u ovoj oblasti, utvrđeno je da mjerodavno tržište proizvoda / usluga definira tržište maloprodaje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja, tržište usluga interneta i tržište usluga fiksne telefonije na području Bosne i Hercegovine.

Elektronske komunikacije se obavljaju putem fiksnih i mobilnih mreža. Maloprodajne usluge uključuju pristup internetu, fiksnu telefoniju, mobilne podatke i usluge mobilne telefonije, te usluge distribucije audiovizualnog sadržaja analognim, digitalnim i satelitskim putem.

S obzirom da Telemach ne pruža usluge mobilne telefonije na mjerodavnom zemljopisnom tržištu te da na istom nema preklapanja između sudionika koncentracije kao i da mjerodavna koncentracija nema učinke na navedenom tržištu, mjerodavno tržište predmetne koncentracije ne uključuje tržište mobilne telefonije.

Uvažavajući navedeno, a posebno predmet poslovanja sudionika koncentracije (odnosno Ciljnog društva), Konkurencijsko vijeće kao mjerodavno tržište proizvoda/usluga definira 3 (tri) odvojena tržišta i to - tržište maloprodaje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja, tržište usluga Interneta i tržište pružanja usluga fiksne telefonije.

U BiH operateri usvajaju cjenovne politike koje se primjenjuju širom BiH. Pored toga, operateri sa značajnom tržišnom snagom dužni su primjenjivati granične cijene za govorne telefonske usluge u fiksnoj telefoniji za sve korisnike u BiH. Ove cijene je propisao RAK Pravilom 67/2012 o modelu rebalansa cijena govornih telefonskih usluga u BiH.

Sudionici koncentracije posjeduju važeće dozvole za obavljanje telekomunikacijskih usluga izdane od strane RAK-a na osnovu kojih mogu obavljati djelatnost na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine. Nadalje u praksi Europske komisije utvrđuje da je regulacija telekomunikacijskih usluga nacionalna, a i samo licenciranje se obavlja na nacionalnoj razini.

Sudionici koncentracije BH Telecom i Telemach su nositelji nacionalne mrežne dozvole za područje cijelog teritorija Bosne i Hercegovine; ne postoje regulatorne prepreke da pružaju usluge pristupa internetu putem takve mreže, distribuiraju putem svojih platformi za distribuciju audiovizualnog sadržaja uključujući i web platforme BH Telecoma "Moja Web TV", "EON" platforme ili digitalne satelitske televizije – DTH Telemach kao i usluge fiksne telefonije na teritoriju čitave Bosne i Hercegovine.

S tim u svezi, prema podacima dostavljenim u Prijavi koncentracije i njenim dopunama, kao i na temelju dodatno prikupljenih podataka u tijeku postupka, utvrđeno je kako je mjerodavno tržište predmetne koncentracije tržište usluga distribucije audiovizualnog sadržaja, tržište usluga Interneta i tržište usluga fiksne telefonije na području Bosne i Hercegovine.

10. Mišljenja zainteresovanih fizičkih i pravnih osoba na Obavijest o prijavi koncentracije

***³

11. Očitovanje Podnositelja prijave koncentracije na Zaključak o pokretanju postupka i na dostavljene primjedbe zainteresiranih strana

12. Prikupljeni podatci od mjerodavnih institucija

13. Analiza mjerodavnog tržišta

Prilikom dostavljanje podataka Podnositelj prijave je u Prijavi dostavio podatke koji se odnose na tržišne udjele sudionika koncentracije u trećem kvartalu 2024. godine, pozivajući se na podatke RAK-a.

U cilju provođenja postupka ocjene koncentracije Konkurencijsko vijeće je utvrdilo potrebnim obratiti se RAK zahtjevom za dostavljanjem podataka o broju korisnika (broju priključaka) za sudionike koncentracije i glavne konkurente za 2024. godinu na razini Bosne i Hercegovine, zatim po entitetima i na kraju za gradove – Sarajevo, Zenica, Mostar, Tuzla, Bihać i Banja Luka i ukupnim godišnjim prihodima pojedinačno po gospodarskim subjektima sudionika koncentracije i konkurenata na tržištu Bosne i Hercegovine za razdoblje 2022 – 2024. godinu (KM) ostvarenim odvojeno na tržištu Internet usluga, tržištu fiksne telefonije i tržištu usluga distribucije audiovizualnog sadržaja, koje obuhvata digitalnu i analognu kablsku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH).

Na taj način Konkurencijsko vijeće je došlo do tržišnih udjela sudionika koncentracije po dva kriterija – tržišnim udjelima po broju korisnika (priključaka) i tržišnim udjelima prema kriteriju

³ - skraćena verzija rješenja sukladno sa člankom 44 stavak (2) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/058, 76/07 i 80/09)

ukupnog godišnjeg prihoda ostvarenog na svakom od mjerodavnih tržišta predmetne koncentracije.

Konkurencijsko vijeće je na temelju podataka dostavljenih od strane Podnositelja prijave i podataka prikupljenih od strane RAK izvršilo i daljnju segmentaciju i detaljnu analizu tržišta, te je utvrdilo sljedeće:

a) Tržište usluge fiksne telefonije

Podnositelj prijave je u Prijavi dostavio podatke koji se odnose na tržišni udjel u trećem kvartalu 2024. godine na tržištu fiksne telefonije u Bosni i Hercegovini:

Tablica 2.

Redni broj	Sudionici koncentracije i glavni konkurenti	Udjel na tržištu treći kvartal 2024. godine %
1.	Telemach	(..)**
2	Telekom RS	(..)**
3.	BH Telecom	(..)**
4.	Eronet	(..)**
	UKUPNO	cca. 100,0
1+3	UKUPNO Sudionici koncentracije	(..)**

Izvor: podatci Podnositelja prijave

Prema podacima Podnositelja prijave ukupan tržišni udjel sudionika koncentracije u trećem kvartalu 2024. godine iznosio je (..)**%.

Podnositelj prijave navodi da se u 2023. i u 2024. godini nastavio trend smanjenja broja korisnika fiksne telefonije te je dostavio uporedne podatke za 2023. godini na regionalnom tržištu – Srbiji, Crnoj Gori i Hrvatskoj gdje je BH Telecom zabilježio udjel od (..)**%, a SBB ukupno/Telemach udio od (..)**% što zajedno čini udio od (..)**%.

Pregled tržišnih udjela učesnika koncetracije i konkurenata prema podacima RAK-a

Prema javno dostupnim Izvješćima RAK – telekomunikacijski pokazatelji za 2022-2023-2024 godinu u Tablici 3. dat je prikaz ukupnog broja aktivnih fiksnih telefonskih linija dominantnih operatera, alternativnih operatera kao i broj vlastitih pretplatnika alternativnih operatera po godinama:

Tablica 3.

	2022	2023	2024
Ukupan broj aktivnih fiksnih telefonskih linija <i>incumbent*</i> operatera	505.563	473.048	443.613
Broj alternativnih** operatera fiksne telefonije	12	10	9
Ukupan broj vlastitih pretplatnika alternativnih operatera	145.333	140.926	139.432

Izvor: Izvješća RAK – telekomunikacijski pokazatelji za 2022-2023-2024 godinu

*BH Telecom, Telekom RS i HT Mostar

**operatori koji su se pojavili nakon liberalizacije tržišta i korisnici su Dozvole za obavljanje djelatnosti davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga

Prema podacima u Tablici 3. primjetan je pad broja fiksnih telefonskih priključaka, odnosno broj korisnika fiksne telefonije svih operatera.

Prema kriteriju ukupnog broja priključaka fiksne telefonije po operateru za 2024. godinu u Tablici 4. dat je prikaz tržišnih udjela sudionika koncentracije i njihovih konkurenata na tržištu Bosne i Hercegovine.

Tablica 4.

Red. br.	Privredni subjekt	Ukupan broj priključaka po operaterima 2024	Tržišni udjel %
1.	BH Telecom	(..)**	(..)**
2.	Blicnet d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**
3.	Eronet	(..)**	(..)**
4.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**
5.	SOFTNET d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**
6.	Mtel	(..)**	(..)**
7.	Telemach	(..)**	(..)**
8.	TXTV d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**
9.	MISS.NET d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**
	UKUPNO	(..)**	(..)**
2+4+6	Telekom RS Grupa	(..)**	(..)**
1+7	Sudionici koncentracije	(..)**	(..)**

Izvor: dostavljeni podatci RAK na zahtjev

Sa ukupno 166.476 priključaka fiksne telefonije BH Telecom na ovom tržištu ima udjel od (..)**% dok gospodarski subjekt Telemach ima udjel od (..)**% sa ukupno (..)**priključaka. Njihov zajednički tržišni udjel iznosi nakon provođenja koncentracije iznositi će (..)**%.

Posmatrajući samo 2024. godinu, kao godinu koja je prethodila predmetnoj koncentraciji, tržišni udjel operatora prema broju aktivnih telefonskih linija po kvartalima prikazan je u Tablici 5.

Tablica 5.

Red. br.	Gospodarski subjekt	Q1	Q2	Q3	Q4
		%	%	%	%
1.	BH Telekom	31,39	29,46	29,38	29,33
2.	Telekom RS Grupa	35,62	36,32	36,06	35,88
3.	Eronet	15,75	16,20	16,35	16,43
4.	Telemach	16,54	17,14	17,32	17,49
	Ostali	0,70	0,88	0,89	0,87
1+4	Sudionici koncentracije	47,93	46,6	46,70	46,82

Izvor: Kvartalni uporedni podatci tržišta elektronskih komunikacija za 2024, po kvartalima, javno dostupni podatci RAK-a

Tržišni udjel sudionika koncentracije po kriteriju broja aktivnih telefonskih linija tijekom 2024. godine kretao se od 46,60% do 47,93%, u ovisnosti od kvartala.

Na temelju ostvarenih godišnjih prihoda na tržištu pružanja usluge fiksne telefonije u Bosni i Hercegovini u Tablici 6. dat je prikaz tržišnih udjela sudionika koncentracije i njihovih konkurenata na tržištu Bosne i Hercegovine za 2022., 2023. i 2024. godinu, kako slijedi:

Tablica 6.

Red br.	Gospodarski subjekt	2022.	2023.	2024.
		%	%	%
1.	AKT.ONLINE d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
2.	BH Telecom	(..)**	(..)**	(..)**
3.	Blicnet d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
4.	EUOPRONET d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
5.	JP HT d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**
6.	JetStream BH d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
8.	Neon Solucije d.o.o. Kalesija	(..)**	(..)**	(..)**
9.	Softnet d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Telekom RS	(..)**	(..)**	(..)**
11.	Telemach BH	(..)**	(..)**	(..)**
12.	HKB net d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
13.	KTV HS d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
14.	TX TV d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**	(..)**
15.	MISS.NET d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	100	100	100
3+7+10	Ukupno Telekom RS Grupa	(..)**	(..)**	(..)**
2+11+12+13	Ukupno sudionici koncentracije	(..)**	(..)**	(..)**

Izvor: dostavljeni podatci RAK-a na zahtjev

Prema podacima RAK-a ukupan tržišni udjel sudionika koncentracije na tržištu fiksne telefonije u Bosni i Hercegovini, na temelju ostvarenih godišnjih prihoda na tržištu pružanja usluge fiksne telefonije, u 2022. godini iznosio je (..)**%, u 2023. godini iznosio je (..)**%, a u 2024. godini (..)**%, što pokazuje trend pada u odnosu na konkurenciju/konkurente.

b) Tržište usluga Interneta

Podnositelj prijave je u Prijavi dostavio informacije za 2022. godinu i 2023. godinu navodeći da tržište širokopojsnog pristupa internetu u BiH u proteklom razdoblju bilježi rast, kako ukupnog broja korisnika tako i povećanje broja paketa većih brzina.

Na području Bosne i Hercegovine je u 2023. godini djelovalo ukupno 63 davatelja internet usluga, ukupan broj korisnika interneta putem fiksne mreže na dan 31.12.2023. godine, iznosio je 3,97 milijuna u cijeloj BiH i to je povećanje za 7,18% u odnosu na prethodnu godinu.

Također, u 2023. godini nastavljen je trend rasta korištenja interneta putem mobilnih mreža. Ukupan broj korisnika mobilnog širokopojsnog pristupa internetu u BiH u 2023. godini

iznosio je 2,82 milijuna i zabilježio je rast u odnosu na 2022. godinu, kada je iznosio 2,61 milijun.

Ukupan broj korisnika mobilnog širokopojasnog pristupa internetu uključuje mobilne pretplatnike koji koriste mobilne broadband usluge na bazi „plati po korištenju“ (engl. *pay-per-use*), tj. pretplatnike koji pored govorne usluge, SMS i MMS poruka koriste uslugu prijenosa podataka, te pretplatnike koji koriste samo uslugu prijenosa podataka – dana kartica (ostale usluge su blokirane).

Imajući u vidu sve veću potrebu korisnika za korištenjem interneta putem mobilnih mreža, operateri kreiraju tarifne pakete koji uključuju sve veće količine besplatnog mobilnog interneta.

Ukupan broj priključaka širokopojasnog interneta svih operatera u cijeloj BiH na dan 31.12.2023. godine iznosio je 1.087.361, što je za 5,36% više nego u 2022. godini.

Podnositelj prijave je dostavio pregled tržišnih udjela usluge Interneta putem fiksne mreže u 2023, prema kojim je BH Telecom imao udjel od 30,51%, a Telemach tržišni udjel od 16,57% što predstavlja zajednički udjel od 47,08%.

Podnositelj prijave navodi da navedeni podatak ne predstavlja točan podatak obzirom da od 59 licenciranih operatera samo njih 43 je RAK-u dostavilo podatke, odnosno 27% operatera nije dostavilo podatke.

Prema podacima Podnositelja prijave u 2024. godini na tržištu pružanja Internet usluga u Bosni u Hercegovini, zajednički tržišni udjel sudionika koncentracije prema broju Internet priključaka iznosio je (..)**%, odnosno (..)**% ako se u obzir uzme broj priključaka mobilnog Interneta.

Podnositelj prijave dalje u Prijavi ukazuje i na uporedne podatke u 2023. godini na regionalnom tržištu – Srbija, Crna Gora i Hrvatska, BH Telecom ima udjel od (..)**%, a SBB ukupno/Telemach udio od (..)**% što zajedno čini udjel od (..)**%.

Pregled tržišnih udjela sudionika koncentracije i konkurenata prema podacima RAK-a

Prema javno dostupnim Izvješćima RAK-a – telekomunikacijski pokazatelji za 2022-2023-2024 godinu u Tablici 8. dan je pregled po godinama ukupnog broja pretplatnika fiksnog širokopojasnog Interneta i broj mobilnog Interneta putem standardnog mobilnog širokopojasnog pristupa i namjenskog širokopojasnog pristupa:

Tablica 7.

	2022	2023	2024
Ukupan broj pretplatnika fiksnog širokopojasnog Interneta*	875.521	907.951	931.048
Broj pretplatnika mobilnog Interneta putem standardnog mobilnog širokopojasnog pristupa i namjenskog širokopojasnog pristupa	2.098.390	2.226.662	2.547.141

Izvor: Izvješća RAK – a – telekomunikacijski pokazatelji za 2022-2023-2024 godinu

*uključuje broj pretplatnika putem xDSL priključaka, kablenskog modema, putem fiksnog bežičnog pristupa (FWA), iznajmljenih linija, FTTH priključaka i ostalih tehnologija

Prema podacima u Tablici 7. primjetan je rast ukupnog broja pretplatnika fiksnog širokopojasnog Interneta kao i mobilnog Interneta putem standardnog mobilnog širokopojasnog pristupa i namjenskog širokopojasnog pristupa.

U cilju utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica Konkurencijsko vijeće je izvršilo uvid u podatke RAK-a, te je na temelju ostvarenih prihoda na tržištu pružanja usluge pristupa Internetu u Tablici 8. prikazan tržišni uddjel pružatelja Internet usluga, uključujući i sudionike koncentracije, na tržištu Bosne i Hercegovine za razdoblje 2022. - 2024. godinu, kako slijedi:

Tablica 8.

Redni broj	Gospodarski subjekt	2022.	2023.	2024.
		%	%	%
1.	AKT ONLINE d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
2.	Alfanet Informatika d.o.o. Prijedor	(..)**	(..)**	(..)**
3.	AMB - NET d.o.o. Živinice	(..)**	(..)**	(..)**
4.	AVAX NET d.o.o. Lukavac	(..)**	(..)**	(..)**
5.	BH Telecom	(..)**	(..)**	(..)**
6.	Blicnet d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
7.	DSL - ELEKTRONIKA d.o.o. Modriča	(..)**	(..)**	(..)**
8.	Telinea d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**	(..)**
9.	DASTO - SEMTEL d.o.o. Bijeljina	(..)**	(..)**	(..)**
10.	DINET d.o.o. Gračanica	(..)**	(..)**	(..)**
11.	ELEKTRON GROUP d.o.o. Derventa	(..)**	(..)**	(..)**
12.	ELIT M d.o.o. Bijeljina	(..)**	(..)**	(..)**
13.	EUROPONET BOSNIA d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
14.	FORMEA d.o.o. Visoko	(..)**	(..)**	(..)**
15.	GIGAHERC d.o.o. Gradačac	(..)**	(..)**	(..)**
16.	INTEGRA INŽENJERING d.o.o. BL	(..)**	(..)**	(..)**
17.	ITS d.o.o. Široki Brijeg	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Innmarsat BH d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
19.	JP HT d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**
20.	Kamer Commerce d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
21.	Katarina d.o.o. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**
22.	KG - 1 d.o.o. Goražde	(..)**	(..)**	(..)**
23.	K- NET D.O.O. Derventa	(..)**	(..)**	(..)**
24.	KTV E-G-E d.o.o. Doboj Jug	(..)**	(..)**	(..)**
25.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
26.	Media SKY d.o.o. Živinice	(..)**	(..)**	(..)**
27.	MEDIA - NET BH d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
28.	MISS.NET d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**	(..)**
29.	NEON Solucije d.o.o. Kalesija	(..)**	(..)**	(..)**
30.	Net Plus d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
31.	NET - FLET d.o.o. Bugojno	(..)**	(..)**	(..)**
32.	NTV IC d.o.o. Kakanj	(..)**	(..)**	(..)**
33.	ORTAK d.o.o. Šipovo	(..)**	(..)**	(..)**

34.	SATING - MEDIA d.o.o. Kupres	(..)**	(..)**	(..)**
35.	SOFTNET d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
36.	STOKIĆ d.o.o. Doboj	(..)**	(..)**	(..)**
37.	SUBNET d.o.o. Čapljina	(..)**	(..)**	(..)**
38.	TEAM CONSULTING d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
39.	TELEKLIK d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
40.	Telecom RS	(..)**	(..)**	(..)**
41.	Telemach	(..)**	(..)**	(..)**
42.	HKB NET d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
43.	M&H Company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
44.	Kablovska televizija HS d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
45.	Telesky d.o.o. Gradačac	(..)**	(..)**	(..)**
46.	Terc Trade Company d.o.o. Prnjavor	(..)**	(..)**	(..)**
47.	TEONET d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**	(..)**
48.	TRION TEL d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
49.	TX TV D.O.O. Tuzla	(..)**	(..)**	(..)**
50.	WIRAC NET d.o.o. Gračanica	(..)**	(..)**	(..)**
51.	Xento d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**
52.	ZipZap d.o.o. Zenica	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	100	100	100
6+25+40	Ukupno Telecom RS Grupa	(..)**	(..)**	(..)**
41+42+43+44	Telemach i povezani gospodarski subjekti	(..)**	(..)**	(..)**
5+41+42+43+44	UKUPNO Sudionici koncentracije	(..)**	(..)**	(..)**

Izvor: Podatci RAK-a na zahtjev

Prema podacima RAK-a ukupan tržišni udjel sudionika koncentracije na temelju ostvarenih prihoda na tržištu pružanja usluge pristupa Internetu u Bosni i Hercegovini u 2022. godine iznosio je (..)**%, u 2023. godini iznosio je (..)**%, a u 2024. godini (..)**%.

U 2024. godini ukupno je poslovalo (..)** Internet operatera na tržištu Bosne i Hercegovine, korisnika Dozvole za pružanje ISP usluga na dan 31.12.2024. godine, a podatci su prikazani za 42 operatora koji su dostavili podatke. Zabilježeno je ukupno (..)** priključaka širokopojasnog pristupa internetu putem fiksne mreže u koji je uključen broj xDSL priključaka, broj priključaka putem kablovske mreže, broj priključaka putem fiksnog bežičnog pristupa, priključci putem iznajmljene linije, priključci FTTx te priključci putem ostalih tehnologija i satelitske veze.

Tržišni udjel operatora prema broju priključaka fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu po kvartalima u 2024. godini na tržištu Bosne i Hercegovine:

Tablica 9.

Red br	Gospodarski subjekt	Q1	Q2	Q3	Q4
		%	%	%	%
1.	BH Telekom	30,46	30,37	30,22	30,18
2.	Telekom RS Grupa	30,30	30,23	30,29	30,38
3.	Telemach	20,62	20,71	20,78	20,76
4.	HT Mostar	7,02	7,08	7,04	7,03
5.	Dasto – Semtel	2,07	2,05	2,02	2,01

6.	DSL -Elektronika	1,36	1,40	1,39	1,39
7.	TX TV	1,94	1,93	1,96	1,96
8.	Ostali	6,23	6,24	6,29	6,29
	UKUPNO	100	100	100	100
1+3	UKUPNO Sudionici koncentracije	51,08	51,08	51	50,94

Izvor: Kvartalni uporedni podatci tržišta elektronskih komunikacija za 2024, po kvartalima, javno dostupni podatci RAK-a

Tržišni udjel sudionika koncentracije po kriteriju priključaka fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu po kvartalima u 2024. godini kretao se od 51,08 % do 50,94 %, u ovisnosti od kvartala.

Pored evidencije broja priključaka Interneta na razini Bosne i Hercegovine RAK prikuplja podatke i po entitetima kao i po županijama/regijama koji su Konkurencijskom vijeću dostavljeni na zahtjev. Podatke po entitetima i kantonima/regijama Konkurencijsko vijeće je analiziralo ali isti nisu uzeti u obzir u odlučujućem smislu s obzirom da je mjerodavno zemljopisno tržište postupka Bosna i Hercegovina.

Prema podacima sa kojima raspolaže RAK-a, u područjima gdje gospodarski subjekti BH Telecom i Telemach nude uslugu fiksnog širokopojasnog pristupa, imaju izgrađenu vlastitu mrežu, te nude ili imaju mogućnost da ponude usluge fiksne telefonije i distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.

c) Tržište maloprodaje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja

Podnositelj prijave navodi da, prema podacima preuzetim iz dokumenta "Pregled stanja tržišta telekomunikacija u BiH za 2023. godinu" izdanog od strane RAK-a, na tržištu distribucije TV-programa u Bosni i Hercegovini, koje obuhvata digitalnu i analognu kablsku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH), tržišni udjel BH Telecom je oko 24,38%, dok Ciljno društvo ima tržišni udjel od 34,9% (sa pripojenim društvima HKB net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo i KATV HS d.o.o. Sarajevo).

U odnosu na podatke koje regulatoru dostavljaju operateri individualno i koji ne uključuju OTT i distribuciju programa putem *free to air* platforme, ukupan broj pretplatnika usluge distribucije medijskih sadržaja u 2023. godini iznosio je 924.958 od čega broj IPTV pretplatnika iznosi 403.418, pretplatnika distribucije preko kablskih distributivnih sustava (KDS) iznosi 345.734 te i DTH 175.806 pretplatnika.

Ukupan broj priključaka distribucije medijskih usluga sa kojima raspolaže RAK je u trećem kvartalu 2024. godine iznosio 926.290 pretplatnika od čega broj IPTV pretplatnika iznosi 406.255, putem kablске mreže 347.288 te DTH ukupno 172.747 pretplatnika.

Tablica 10.

Redni broj	Sudionici koncentracije i glavni konkurenti	Udjel na tržištu – treći kvartal 2024. godinu
		%
1.	Telemach	(..)**
2	Telekom RS Grupa	(..)**
3.	BH Telecom	(..)**
4.	Eronet	(..)**

5.	TX TV	(..)**
6.	Ostali	(..)**
7.	Ukupno	cca 100
1+3	UKUPNO Sudionici koncentracije	(..)**

Izvor: podatci Podnositelja prijave

Podnositelj prijave odvojeno od navedenog daje svoj osvrt na ovaj segment mjerodavnog tržišta te uključuje i korisnike OTT platformi, korisnike *free to air* servisa VidiTV, tržište ilegalne/piratske distribucije audiovizualnog sadržaja kao i međusobno preklapanje između tržišnih sudionika i preklapanje u pogledu korisnika koji koriste OTT platforme, *free to air* servisa, piratske platforme, smatrajući da ukupno tržište distribucije audiovizualnog sadržaja ima (..)**korisnika.

Podnositelj prijave se dalje poziva i na broj domaćinstava u Bosni i Hercegovini po zadnjem popisu iz 2013. godine koji iznosio (..)** , a u uporedbi sa podatkom RAK-a da je u trećem kvartalu 2024. godine bilo ukupno (..)**pretplatnika, i na razliku od približno (..)**pretplatnika koji, prema stavu Podnositelja prijave pripada piratskom tržištu, OTT korisnicima, *free to air* korisnicima Multipleksa D i sl.

Podnositelj prijave smatra da se podatci koji se odnose na OTT platformi, a koje RAK ne uzima u obzir, trebaju biti razmatrani od strane Konkurencijskog vijeća prilikom ocjene koncentracije, jer smatra da se pružanje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja definira kao usluga u kojoj operateri i OTT platforme kao što su Netflix, HBO MAX, Amazon Prime, Disney+ i sl. Distribuiraju audiovizualni sadržaj za koji su dobili odgovarajuće licence preko svojih platformi krajnjim korisnicima. Navedene usluge se obično nude kao paketi koji se sastoje od različitih količina, sadržaja i cijena. Usluge pružanja TV sadržaja pružaju se putem istih mreža kao i širokopojasni internet, digitalne satelitske platforme za emitiranje kao i određenih naslijeđenih transportnih sustava (analogni kabl i sobne / krovne antene) koji su još uvijek u funkciji i gdje se radi o tzv. terestrijalnom (zemljanom) signalu.

Na ovaj način, posmatrajući sve navedeno, Podnositelj zahtjeva smatra da je to neophodno uzeti u obzir jer sudionici koncentracije na taj način smanjuju svoj tržišni udjel na (..)**% - i to BH Telecom sa (..)**korisnika koji čini udjel od (..)**% i Telemach BH sa (..)**korisnika sa udjelom od (..)**.

Glavni konkurenti prema ovoj procjeni sudionika koncentracije su Telekom Srpske sa (..)**% tržišnog udjela, JP HT d.d. Mostar sa (..)**% dok TX TV i ostali mali kabelski operateri imaju udjel od (..)**%. Udjel od (..)**% otpada na OTT – HBO/Max i Netflix te Sky Stream, Apple TV, Amazon Prime, Disney, VIDI TV – (..)**% (udjel *free-to-air* platforme VIDI TV) i piratski korisnici sa (..)**% (usluge streaminga audiovizualnog sadržaja putem ilegalnih i kodiranih set up boxova za šta je dovoljan samo Internet priključak).

Podnositelj prijave daljnje u Prijavi ukazuje i na uporedne podatke na regionalnom tržištu – Srbija, Crna Gora i Hrvatska gdje BH Telecom ima udjel od (..)**%, a SBB ukupno/Telemach udjel od (..)**% što zajedno čini udjel od (..)**%.

Pregled tržišnih udjela sudionika koncetracije i konkurenata prema podacima RAK-a

Sukladno sa izdanim dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, a shodno uvjetima dozvole propisane Pravilnikom 79/2016 o dozvolama za

distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, pravo distribucije AVM usluga i medijskih usluga radija u 2024. godini je imalo ukupno 28 operatera. 8 operatera (29%) pruža usluge putem IPTV platforme, 20 operatera (65%) putem kabelske platforme (KDS) i 2 operatera (6%), pored usluga KDS i IPTV platforme, pružaju usluge i putem DTH platforme.

Gledajući po broju pretplatnika prijem usluga distribucije putem IPTV platforme u odnosu na ukupan broj pretplatnika iznosi 44,1%, putem KDS platforme 37,1% te putem DTH platforme 18,8%. u odnosu na 2023. godinu broj korisnika IPTV i KDS platforme se povećavao, a broj korisnika DTH platforme je prvi put u blagom padu.

Ukupan broj pretplatnika distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, prema podacima iz Godišnjeg izvješća RAK za 2024. godinu, na području Bosne i Hercegovine iznosio je 926.969 te uključuje broj pretplatnika putem IPTV mreže, kabelske mreže i broj pretplatnika putem DTH. U odnosu na 2023. godinu ukupan broj pretplatnika se povećao za 2.337 pretplatnika, što je najmanji rast u odnosu na prethodne godine.

Rast broja pretplatnika u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu prijavilo je 13 operatera, od čega je najviše novih pretplatnika prijavio Mtel (3,7% u odnosu na godinu ranije). 11 operatera je prijavilo zanemarljiv rast broja pretplatnika dok je 12 operatera prijavilo manji broj pretplatnika u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu. Pad broja pretplatnika je prijavio gospodarski subjekt Telemach i to u dijelu distribucije DTH tehnologije dok je zabilježio blagi rast putem KDS platforme. Tri operatera su prijavila identičan broj pretplatnika kao i 2023. godine, a jedna operater je dostavio izjavu da nema pretplatnika te je pokrenut stečajni postupak.

Od ukupno 28 operatera koji djeluju na području BiH, 90% tržišnog udjela otpada na tri najveća kabela/IPTV distributera sa njihovim povezanim društvima, dok samo 10% udjela dijele ostala 22 kabela/IPTV operatera. Najveći procentualni udjel na tržištu distribucije od 30,2% ima Telemach, kao samostalni nositelj Dozvole koji pruža usluge i putem KDS platforme i DTH platforme iako je zabilježio blagi pad u odnosu na prošlu godinu, ali je taj procenat veći, i iznosi 34,5%, kada se uzme tržišno učešće i njegovih povezanih društava (HKB net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo i HS d.o.o. Sarajevo). Zatim slijedi BH Telecom d.d. Sarajevo čiji tržišni udjel iznosi 24,3%, što je blagi rast u odnosu na prethodnu godinu, dok je Mtel a.d. Banja Luka kao samostalni nositelj dozvole, koji pruža usluge distribucije i putem IPTV i DTH platforme, postigao rast u odnosu na prethodnu godinu sa tržišnim udjelom od 21,3%, dok ukupni tržišni udjel Mtela sa njegovim povezanim društvima (Blicnet d.o.o. Banja Luka i Logosoft d.o.o. Sarajevo) iznosi 31,3%.

Pored usluga distribucije, pet operatora pruža i usluge videa na zahtjev (Video on Demand - VoD), a to su: Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, BH Telecom d.d. Sarajevo, Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Mtel a.d. Banja Luka i Blicnet d.o.o. Banja Luka. Na kraju posmatranog razdoblja, broj TV kanala koji nositelji dozvola nude svojim pretplatnicima, kreće se od 15 TV kanala (Telesky d.o.o. Gradačac) do 341 TV kanala (Mtel a.d. Banja Luka).

Osim ponude osnovnih paketa programa, pojedini distributeri u ponudi imaju i dodatne (uglavnom tematske) pakete: sportski, muzički i filmski. Također, pojedini nositelji dozvola u ponudi imaju i radijske programe iz BiH i zemalja okruženja.

U cilju utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica Konkurencijsko vijeće je izvršilo uvid u podatke RAK-a, te je na temelju ostvarenih prihoda na tržištu distribucije TV-programa u Bosni i Hercegovini, koje obuhvata digitalnu i analognu kablisku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH) u narednoj tabeli prikazan tržišni udjel sudionika koncentracije i njihovih konkurenata na tržištu Bosne i Hercegovine za 2022., 2023. i 2024. godinu, kako slijedi:

Tablica 11.

Red. Br.	Gospodarski subjekt	2022.	2023.	2024.
		%	%	%
1.	AMB-NET d.o.o. Živinice	(..)**	(..)**	(..)**
2.	BH Telecom	(..)**	(..)**	(..)**
3.	Blicnet d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
4.	JP HT d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**
5.	KG – 1 d.o.o. Goražde	(..)**	(..)**	(..)**
6.	KTV E-G-E d.o.o. Matuzići	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
8.	MAX TV d.o.o. Brčko	(..)**	(..)**	(..)**
9.	MISS NET d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Neon Solucije d.o.o. Kalesija	(..)**	(..)**	(..)**
11.	ORTAK d.o.o. Šipovo	(..)**	(..)**	(..)**
12.	Telecom RS	(..)**	(..)**	(..)**
13.	Telemach	(..)**	(..)**	(..)**
14.	HKB net d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
15.	M&H Company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
16.	KT HS d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
17.	TELESKY d.o.o. Gradačac	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Tel-Net d.o.o. Ključ	(..)**	(..)**	(..)**
19.	Terc Trade d.o.o. Prnjavor	(..)**	(..)**	(..)**
20.	TX TV d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**	(..)**
21.	WIRAC. NET d.o.o. Gračanica	(..)**	(..)**	(..)**
22.	ZipZap d.o.o. Zenica	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	100,00	100,00	100,00
3+7+12	Ukupno Telecom RS grupa	(..)**	(..)**	(..)**
13+14+15+16	Telemach + povezana društva	(..)**	(..)**	(..)**
2+13+14+15+16	Učesnici koncentracije	(..)**	(..)**	(..)**

Izvor: Podatci RAK-a na zahtjev

Predmetnom koncentracijom i na ovom tržištu dolazi do stvaranja vladajućeg položaja sudionika koncentracije s obzirom da je ukupan tržišni udjel sudionika koncentracije na tržištu distribucije TV-programa u Bosni i Hercegovini, koje obuhvata digitalnu i analognu kabelsku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH) u Bosni i Hercegovini u 2022. godine iznosio (..)**%, u 2023. godine (..)**%, a u 2024. godini (..)**%.

Situacija je nešto drugačija iako i dalje u korist činjenice da koncentracijom dolazi do stvaranja vladajućeg položaja sudionika koncentracije na ovom tržištu ukoliko se tržišni udjel računa prema kriteriju broju priključaka usluge distribucije medijskih usluga.

Tržišni udjel operatora prema broju priključaka usluge distribucije medijskih usluga na području Bosne i Hercegovine prikazan po kvartalima 2024. godine dan je u Tablici 12.

Tablica 12.

Red broj	2024	Q1 %	Q2 %	Q3 %	Q4 %
1.	Telemach	34,44	34,48	34,37	34,20
2.	Telekom RS Grupa	31,33	31,28	31,36	31,52
3.	BH Telecom	24,50	24,37	24,31	24,30
4.	HT Mostar	4,72	4,81	4,83	4,85
5.	TX TV	2,13	2,11	2,10	2,09
6.	Ostali	2,88	2,95	3,03	3,04
	Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0
1+3	Ukupno Sudionici koncentracije	58,94	58,85	58,68	58,50

Izvor: Kvartalni uporedni podatci tržišta elektronskih komunikacija za 2024. po kvartalima, javno dostupni podatci RAK

Tržišni udjel sudionika koncentracije po kriteriju priključaka usluge distribucije medijskih usluga po kvartalima u 2024. godini kretao se od 58,50 % do 58,94 %, u ovisnosti od kvartala.

Prema broju priključaka distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u Bosni i Hercegovini u Tablici 13. dan je prikaz tržišnih udjela sudionika koncentracije i glavnih konkurenata u 2024. godini:

Tablica 13.

Red broj	Gospodarski subjekt	Ukupno	Udjel %
1.	AMB NET Živinice	(..)**	(..)**
2.	BH Telecom	(..)**	(..)**
3.	Blicnet Banja Luka	(..)**	(..)**
4.	DSL Modriča	(..)**	(..)**
5.	DIONET Gračanica	(..)**	(..)**
6.	JP HT Mostar	(..)**	(..)**
7.	KG – 1 Goražde	(..)**	(..)**
8.	KTV E-G-E Matuzići	(..)**	(..)**
9.	Logosoft Sarajevo	(..)**	(..)**
10.	MISS.NET Bihać	(..)**	(..)**
11.	Media Sky Živinice	(..)**	(..)**
12.	Neon Sol. Kalesija	(..)**	(..)**
13.	ORTAK Šipovo	(..)**	(..)**
14.	Stokić Doboj	(..)**	(..)**
15.	Mtel	(..)**	(..)**
16.	Telemach	(..)**	(..)**
17.	Telesky Gradačac	(..)**	(..)**

18.	Tel-Net Ključ	(..)**	(..)**
19.	Terc Trade Prnjavor	(..)**	(..)**
20.	TEONET Tuzla	(..)**	(..)**
21.	TXTV d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**
22.	WIRAC.NETGračanica	(..)**	(..)**
23.	ZipZap Zenica	(..)**	(..)**
	UKUPNO	926.969	cca 100
3+9+15	Ukupno Telekom RS Grupa	(..)**	(..)**
2+16	Sudionici koncentracije	(..)**	(..)**

Izvor: Podatci RAK-a na zahtjev

Konkurencijsko vijeće je prikupilo podatke o broju korisnika sudionika koncentracije i glavnih konkurenata prema vrsti priključka u smislu tehnologije (kabelska TV, IPTV i DTH) ali navedene podatke i tržišne udjele proizašle po ovom kriteriju nije uzelo u analizu obzirom da je navedeni kriterij za izračun ocijenjen kao irelevantan za predmetni postupak.

Prema podacima iz Tablice 13. predmetnom koncentracijom bit će omogućeno gospodarskom subjektu BH Telecom da počne sa pružanjem usluga audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u Bosni i Hercegovini putem kabelskog i DTH priključka s obzirom da je do sada poslovao isključivo putem IPTV. Sukladno sa prikazanim podacima zajednički tržišni udjel sudionika koncentracije na ovom tržištu je (..)**%.

Pored usluga distribucije audiovizualnih medijskih usluga, u 2023. godini 6 operatora je pružalo *uslugu na zahtjev (VoD)* i to JP HT Mostar, BH Telecom, Telemach, HS d.o.o. Sarajevo, HKB Net d.o.o. Sarajevo i Logosoft d.o.o. Sarajevo.

U 2024. godine ovu uslugu su pružali JP HT Mostar, BH Telecom, Telemach, Logosoft d.o.o. Sarajevo, Blicnet d.o.o. Banja Luka i Mtel.

Pružanje audiovizualnih medijskih usluga na zahtjev (tzv. video na zahtjev), prema podacima dostavljenim od RAK-a, označava nelinearnu audiovizualnu medijsku uslugu koju pruža pružatelj ove medijske usluge u svrhu gledanja programa u trenutku kojeg odabere korisnik ove usluge i na temelju ličnog izbora korisnika ove usluge iz kataloga programa koji je sačinio pružatelj ove medijske usluge. Sukladno sa europskom praksom, ove usluge nisu licencirane na isti način kao televizijske stanice, već RAK izdaje suglasnost za pružanje ove vrste usluge na neeksluzivnoj osnovi.

Na usluge na zahtjev se primjenjuje blaži stepen regulacije, a gledatelji / slušatelji sami biraju sadržaj koji će gledati te samim tim imaju veći stepen kontrole nad pruženim sadržajem.

Pružatelji usluga distribucije audiovizualnog sadržaja (kablovska / IPTV operateri), nude zasebno audiovizualnu uslugu na zahtjev (VoD) kao dodatnu uslugu svojim pretplatnicima u formi videoteke, gdje sami pretplatnici biraju sadržaj koji operateri nude putem kataloga, kako je propisano Pravilom 95/2003 o pružanju audiovizualnih medijskih usluga.

14. Ocjena koncentracije – učinci koncentracije na mjerodavno tržište

Konkurencijsko vijeće je jedini organ uprave tj. samostalna upravna organizacija nadležna za provođenje zaštite tržišne konkurencije na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine i koja ima

isključivu nadležnost odlučivanja o postojanju zabranjenog konkurencijskog djelovanja na tržištu Bosne i Hercegovine.

Zakon o konkurenciji sukladno odredbama članka 13. zabranjuje koncentracije gospodarskih subjekata koje za rezultat imaju značajno narušavanje učinkovite tržišne konkurencije, na cijelom tržištu Bosne i Hercegovine ili njenom značajnijem dijelu, a posebno kojima se stvara novi ili jača postojeći vladajući položaj.

Pretpostavka je da gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba ili usluga ako na mjerodavnom tržištu ima udjel veći od 40%.

Konkurencijsko vijeće prilikom procjene namjeravane koncentracije analizira učinke koji za posljedicu imaju značajno narušavanje tržišne konkurencije odnosno da li se takvom koncentracijom stvara ili jača vladajući položaj (članak 17. stavak (1) Zakona o konkurenciji).

Konkurencijsko vijeće nakon završetka postupka može donijeti rješenje kojim se koncentracija ocjenjuje dopuštenom, nedopuštenom ili kojom se koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom, sve sukladno sa člankom 18. stavak (2) Zakona. U rješenju kojim se koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom Konkurencijsko vijeće će odrediti mjere, uvjete i rokove njihovog ispunjavanja kako je propisano istim člankom stavak (3) Zakona.

Prilikom provođenja predmetnog postupka, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo značajnu količinu podataka i dokumenata, te je na temelju svih pristiglih informacija izvršilo ekonomsku i pravnu analizu prikupljenih podataka u smislu utvrđivanja činjeničnog stanja na mjerodavnom tržištu, sa stanovišta ponude i potražnje, sa posebnim osvrtom na tržišta na kojima dolazi do stvaranja ili jačanja vladajućeg položaja sudionika koncentracije.

Konkurencijsko vijeće je, imajući u vidu tržišta na kojima sudjeluju sudionici koncentracije, nakon analize prikupljenih podataka, došlo do sljedećih zaključaka:

Na tržištu fiksne telefonije prema broju priključaka zajednički tržišni udjel sudionika koncentracije ide do 50%,

- Na temelju ostvarenih godišnjih prihoda na istom tržištu, prema podacima RAK-a ukupan tržišni udjel sudionika koncentracije na tržištu fiksne telefonije u Bosni i Hercegovini, u 2022., 2023. i 2024. godini je iznosio oko 30%,
- Na tržištu fiksne telefonije se izdvaja gospodarski subjekt Mtel koji ima tržišni udjel veći od 40% , HT Eronet sa tržišnim udjelom većim od 10% i još cca 12 manjih operatera koji imaju oko 3% i koji ne predstavljaju jaku konkurenciju sudionicima koncentracije,
- Na tržištu pružanja Internet usluga za 2024. godinu zajednički udjel je iznosio od 35-45%, dok je prema podacima na temelju ostvarenih prihoda taj udjel i veći i ide do 50%,
- Mjerodavno zemljopisno tržište predmetne koncentracije je Bosna i Hercegovina i kako tablica pokazuje na tom tržištu udjeli subjekata su preko 50%,
- Tržišni udjel sudionika koncentracije po kriteriju priključaka usluge distribucije medijskih usluga po kvartalima u 2024. godini kretao se preko 50%.
- Na tržištu interneta sudionici koncentracije imaju oko 50 konkurenata, od kojih niti jedan operater pojedinačno niti u grupaciji ne prelazi 32 % tržišnog udjela;
- Prema podacima sa kojima raspolaže RAK, u područjima gdje gospodarski subjekti „BH Telecom“ i Telemach nude uslugu fiksnog širokopojasnog pristupa, imaju

izgrađenu vlastitu mrežu, te nude ili imaju mogućnost da ponude usluge fiksne telefonije i distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.

- Na tržištu pružanja usluge audiovizualnog sadržaja sukladno sa izdanim dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, a shodno uvjetima dozvole propisane Pravilnikom 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, pravo distribucije AVM usluga i medijskih usluga radija u 2024. godini je imalo ukupno 28 operatera.
- Ukupan broj pretplatnika distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, prema podacima iz Godišnjeg izvješća RAK za 2024. godinu, na području Bosne i Hercegovine iznosio je 926.969 te uključuje broj pretplatnika putem IPTV mreže, kabelske mreže i broj pretplatnika putem DTH. U odnosu na 2023. godinu ukupan broj pretplatnika se povećao za 2.337 pretplatnika, što je najmanji rast u odnosu na prethodne godine.
- Od ukupno 28 operatera koji djeluju na području BiH, 90% tržišnog udjela otpada na tri najveća kabela/IPTV distributera sa njihovim povezanim društvima, dok samo 10% udjela dijele ostala 22 kabela/IPTV operatera. Najveći procentualni udjel na tržištu distribucije od (..)***% ima Telemach, kao samostalni nositelj Dozvole iako je zabilježio blagi pad u odnosu na prošlu godinu, ali je taj procenat veći, i iznosi (..)***%, kada se uzme tržišni udjel i njegovih povezanih društava (HKB net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo i HS d.o.o. Sarajevo). Zatim slijedi BH Telecom čiji tržišni udjel iznosi 24,3%, što je blagi rast u odnosu na prethodnu godinu, dok je Mtel kao samostalni nositelj dozvole, koji pruža usluge distribucije i putem IPTV i DTH platforme, postigao rast u odnosu na prethodnu godinu sa tržišnim udjelom od (..)***%, dok ukupan tržišni udjel Mtela sa njegovim povezanim društvima (Blicnet d.o.o. Banja Luka i Logosoft d.o.o. Sarajevo) iznosi (..)***%.
- Predmetnom koncentracijom i na ovom tržištu dolazi do stvaranja vladajućeg položaja sudionika koncentracije, s obzirom da je ukupan tržišni udjel sudionika koncentracije na tržištu distribucije TV-programa u Bosni i Hercegovini, koje obuhvata digitalnu i analognu kablisku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH), na temelju ostvarenih prihoda u Bosni i Hercegovini u 2022. , 2023. i 2024. godini iznosio preko 80%.
- Tržišni udjel sudionika koncentracije po kriteriju priključaka usluge distribucije medijskih usluga po kvartalima u 2024. godini kretao se preko 50%.
- Pored usluga distribucije, u 2023. godini 6 operatera je pružalo uslugu na zahtjev (VoD) i to: JP HT Mostar, BH Telecom d, Telemach, HS d.o.o. Sarajevo, HKB Net d.o.o. Sarajevo i Logosoft d.o.o. Sarajevo.
- U 2024. godinu ovu uslugu su pružali JP HT Mostar, BH Telecom, Telemach, Logosoft d.o.o. Sarajevo, Blicnet d.o.o. Banja Luka i Mtel.
- Pružanje audiovizualnih medijskih usluga na zahtjev (tzv. video na zahtjev), prema podacima dostavljenim od RAK-a, označava nelinearnu audiovizualnu medijsku uslugu koju pruža pružatelj ove medijske usluge u svrhu gledanja programa u trenutku kojeg odabere korisnik ove usluge i na temelju ličnog izbora korisnika ove usluge iz kataloga programa koji je sačinio pružatelj ove medijske usluge. Sukladno sa europskom praksom, ove usluge nisu licencirane na isti način kao televizijske stanice, već RAK izdaje suglasnost za pružanje ove vrste usluge na neeksluzivnoj osnovi.
- Na usluge na zahtjev se primjenjuje blaži stepen regulacije, a gledatelji/slušatelji sami biraju sadržaj koji će gledati te samim tim imaju veći stepen kontrole nad pruženim sadržajem.
- Pružatelji usluga distribucije audiovizualnog sadržaja (kabelska / IPTV operateri), nude zasebno audiovizualnu uslugu na zahtjev (VoD) kao dodatnu uslugu svojim pretplatnicima u formi videoteke, gdje sami pretplatnici biraju sadržaj koji operateri

nude putem kataloga, kako je propisano Pravilom 95/2003 o pružanju audiovizualnih medijskih usluga.

15. Usmena rasprava

16. Produljenje roka za donošenje konačnog rješenja

U smislu članka 41. stavak (1) točka d) Zakona u roku od 3 (tri) mjeseca od dana donošenja zaključka o pokretanju postupka iz članka 32. Zakona, Konkurencijsko vijeće će donijeti rješenje kojim se koncentracija ocjenjuje dopuštenom, kojim se koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom ako se ispune određene mjere i uvjeti u rokovima koje odredi Konkurencijsko vijeće, te kojim se koncentracija ocjenjuje nedopuštenom.

U smislu članka 41. stavak (2) Zakona, rok od 3 mjeseca za donošenje odluke o dopuštenosti koncentracije je moguće produljiti za još tri mjeseca, kada Konkurencijsko vijeće ocijeni da je za utvrđivanje stanja i ocjenu dokaza potrebno izvršiti dopunsko vještačenje ili analize, ili kada je riječ o osjetljivim gospodarskim granama ili tržištima, o čemu je obvezno u pisanoj formi obavijestiti stranke u postupku.

Budući da je prilikom provođenja postupka Konkurencijsko vijeće zaprimilo značajnu količinu podataka i dokumenata, te je za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu dokaza bilo potrebno izvršiti dopunske analize učinaka navedene koncentracije Konkurencijsko vijeće je zaključkom broj: UP – 01-26-1-003-63/25 od 09.07.2025. godine produljilo rok za donošenje rješenja u predmetu ocjene dopuštenosti koncentracije za dodatna 3 mjeseca. Isti je dostavljen Podnositelju prijave istog dana u prilogu akta broj: UP-01-26-1-003-64/25. Rok od 3 mjeseca je počeo teći od dana isteka roka od 3 mjeseca od donošenja zaključka o pokretanju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije, odnosno od 24.04.2025. godine.

Sukladno članku 43. stavak (4) Zakona o konkurenciji propisano je da Konkurencijsko vijeće može, prije donošenja konačnog rješenja, u pisanoj formi obavijestiti stranke o sadržaju rješenja koje namjerava donijeti tzv. Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku u pravu EU, kako bi im osigurala mogućnost da se izjasne o svim mjerodavnim činjenicama i okolnostima (u daljnjem tekstu: Obavijest).

Sukladno sa člankom 43. stavak (7) Zakona Konkurencijsko vijeće, uz svrhu ocjene danog slučaja, može da koristi sudsku praksu Europskog suda pravde i odluke Europske komisije.

17. Prijedlog mjera i uvjeta gospodarskog subjekta BH Telecom

18. Prijedlog mjera upućen prema Podnositelju prijave na očitovanje

19. Očitovanje Podnositelja prijave na prijedlog mjera predložen od strane Konkurencijskog vijeća

20. (..)**

(..)**

21. Mjere koje Konkurencijsko vijeće izriče Podnositelju prijave i obrazloženje istih

Konkurencijsko vijeće je, na temelju svega gore navodnog, razmotrilo ukupne učinke provođenja predmetne koncentracije na mjerodavnim tržištima postupka ocjene iste te Podnositelju prijave nalaže 6 mjera.

Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje sljedeće:

Mjera broj 1 - Sudionici koncentracije se obvezuju da neće povećavati maloprodajne cijene fiksne telefonije, usluga distribucije audiovizualnog sadržaja i usluga interneta na području Bosne i Hercegovine, kao i postojećih triple i double paketa, iznad indeksa THCI koji se računa na način: $THCI = CPI + X$ gdje je CPI – zvanični index potrošačkih cijena za BiH (objavljuje ga Agencija za statistiku BiH), a X – korektivni faktor koji odražava stvarne promjene opravdanih troškova poslovanja (OPEX) uz zadržavanje postojeće kvalitete usluga.

U X se uključuju samo troškovi koji su neophodni za pružanje usluga i to troškovi rada (troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (stavka bilansa uspjeha koje uključuje AOP 258, prema Pravilniku o sadržaju i formi finansijskih izvješća za gospodarska društva u FBiH). Uključuju se samo troškovi radnika vezanih za pružanje telekom usluga (ne administrativni luksuz), outsourcinga radne snage za prodaju usluga fiksne tehnologije, call centra, montera (samo radnici angažirani za potrebe obezbjeđenje usluge / servisiranja u fiksnoj tehnologiji), električne energije (isključivo potrošnja za TK opermu i data centre), održavanja telekom opreme i mreže (rezervni dijelovi, servisiranje, licencne naknade), nabave TV sadržaja, nabave prava na distribuciju i emitiranje TV sadržaja i troškovi kolektivnih autorskih prava, korištenja aplikativnih i SW rješenja, te ostalih cloud usluga te naknada / pristojbe za korištenje cestovnog zemljišta / komunalne infrastrukture.

Za troškove čiji je rast uključen u X od sudionika koncentracije se zahtjeva podloga za knjiženje troška (faktura, rješenje, ugovor, obračun i dodatna dokumentacija) uz obrazloženje.

Princip računanja je takav da se X računa na godišnjoj razini, a kao baza poređenja koristi se prethodna godina. U obzir se uzima procentualna promjena troškova po kategorijama. U slučaju da je X manji od nule, $THCI = CPI$.

U svrhu izbjegavanja duplog računanja CPI, za troškove u čijem rastu je izravno uključen rast CPI (primjer: plate radnika), rast troška će se korigirati za povećanje rasta CPI. Navedeno će se

dokazati dostavljanjem izvoda Pravilnika o radu BH Telecoma i Ciljnog društva te ostalih internih akata koji potvrđuju promjene u obračunu plata radnika.

Kod Mjere 1 Revizor posebno provjerava da iskazani rast troškova predstavlja realno povećanje, te daje suglasnost na izračun THCI u kojem nema duplog računanja CPI. Revizor daje mišljenje: „u skladu s pravilima / nije u skladu s pravilima“. Neovisni revizor potvrđuje izračun THCI prije slanja Konkurencijskom vijeću. a sudionici koncentracije dostavljaju Konkurencijskom vijeću izračun THCI sa potvrdom Revizora.

Sudionici koncentracije računaju X jednom godišnje i to u mjesecu ožujku, nakon što budu dostupna financijska izvješća za prethodnu godinu. U izračun se uključuju troškovi posljednje godine za koju su dostupna godišnja financijska izvješća sa uporednim podacima prethodne godine.

Strane zadržavaju pravo da na temelju obrazloženog zahtjeva sudionika koncentracije i nakon konsultacije sa Neovisnim revizorom izvrše korekcije maloprodajnih cijena u slučaju: tržišnih promjena, regulatornih intervencija, troškovnih i investicionih izdataka sudionika u koncentraciji i drugih okolnosti kojima se dokazuje da postojeće cijene usluga više nisu održive, uz prilaganje odgovarajućeg dokaza Konkurencijskom vijeću i Nezavisnom revizoru.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: Ova Mjera je kombinacija predložene mjere Konkurencijskog vijeća i mjere koju je zatim predložio Podnosilac prijave obzirom na sumnju Konkurencijskog vijeća da predmetna akvizicija može otvoriti prostor za potencijalno povećanje cijena od strane sudionika koncentracije.

Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje sljedeće:

Mjera broj 2 – Sudionici koncentracije se obvezuju da će svi pretplatnički ugovori sa obveznim trajanjem o pružanju usluga fiksne telefonije, usluga distribucije audiovizuelnog sadržaja i usluga interneta koji su na snazi u trenutku zaključenja transakcije, ostati na snazi pod uvjetima pod kojima su zaključeni sa sudionicima koncentracije do isteka obveznog trajanja pretplatničkih odnosa. U slučaju promjene uvjeta ili cijena po kriterijima navedenim u Mjeri 1, koji su nepovoljniji za pretplatnike, pretplatnici imaju pravo na raskid ugovora bez posljedica, sukladno sa primjenjivim sektorskim propisima.

Konkurencijsko vijeće je prihvatilo ovu Mjeru na način kako ju je formulirao Podnositelj prijave obzirom da je prijedlog mjere upućen od strane Konkurencijskog vijeća bio da se omogućiti svim korisnicima oba sudionika koncentracije koji za to pokazuju interes da u roku od 6 mjeseci od dana završetka transakcije, bez ikakvih penala / novčanih kazni, raskinu postojeće ugovore bez obzira na vrstu ugovora.

U korist prihvatanja ove Mjere je i činjenica da je ista praktično produžetak Mjere 1 kojoj je namjera i cilj zaštita korisnika usluga.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: Prihvaćeno je obrazloženje Podnositelja prijave da bi ova Mjera predložena na način kako ju je formuliralo Konkurencijsko vijeće mogla otvoriti prostor za eventualne

zlorporabe na način da korisnik nabavi subvencioniran uređaj ili uslugu sa popustom, a zatim raskine ugovor bez ikakve naknade ili ciljano koristi promotivnih pogodnosti, a nakon toga pređe drugom operateru stvarajući stalni ciklus sklapanja i raskida ugovora bez stvarnog korištenja usluge u punom razdoblju obveze. Posljedično, operatori bi radi izbjegavanja rizika smanjili ili potpuno ukinuli popust na usluge za određeno razdoblje, prestali nuditi subvencionirane uređaje određeno razdoblje. Posljedica bi bila smanjena ponuda promotivnih i povoljnijih paketa što bi išlo na izravnu štetu krajnjih korisnika.

Mjera 2 ima za cilj, istovremeno uz Mjeru 1, da spriječi negativne učinke provedbe predmetne koncentracije prema krajnjem korisniku, imajući u vidu da predmetnom koncentracijom učesnici koncentracije jačaju već postojeći vladajući položaj, posebno na određenim dijelovima mjerodavnog zemljopisnog tržišta, sukladno sa naprijed navedenim.

Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje sljedeće:

Mjera broj 3 - Podnositelj prijave se obvezuje da će sudionici koncentracije poslovati kao odvojeni privredni subjekti kao i da će BH Telecom uspostaviti mehanizme osiguranja sprečavanja protoka informacija između radnika sudionika koncentracije, i to u pogledu poslovno osjetljivih podataka, što ne uključuje izvješćivanje prema BH Telecomu i osobama određenim od strane uprave BH Telecoma (čija imena će biti dostavljena neovisnom revizoru i Konkurencijskom vijeću) vezano za izvješćivanja o poslovnim rezultatima i planovima, financijskim pokazateljima, podacima potrebnim za ostvarenja sinergijskih učinaka između sudionika koncentracije i međuoperatorske odnose u pogledu veleprodajnih usluga.

Mehanizam u bitnom podrazumijeva fizičku separaciju zaposlenih u različitim zgradama, IT i digitalne barijere gdje će biti postavljena ograničenja u kontekstu razdvojenih sustava pristupa bazama podataka i aplikacijama sudionika koncentracije (posebni direktoriji korisničkih računa (account-a) i gdje neće postojati veza i opcije da se pristupa aplikacijama druge kompanije), postaviti će se ograničenja u kontekstu razdvojenih kolaboracijskih sustava koji uključuju e-mail, Teams, interni Sharepoint portal itd.

Izričito će biti zabranjena razmjena osjetljivih informacija o cijenama, kupcima i strategijama prodaje između sudionika koncentracije. Provodit će se redovna obuka zaposlenih o važnosti provedbe ove mjere sa aspekta odredbi Zakona o konkurenciji te rizicima i posljedicama u vidu sankcioniranja u slučaju neprovođenja ove Mjere na način i sa svrhom sa kojom je ova Mjera izrečena.

U službi provođenja ove Mjere Podnositelj prijave će imenovati internog nadzornog službenika koji prati sprovođenje pravila, revidira odstupanja te iste kontrolira.

Kroz ugovorne i disciplinske mjere zaposleni potpisuju posebne klauzule o povjerljivosti, gdje nepoštivanje mehanizma može dovesti do sankcija, otkaza ili pravnih posljedica.

BH Telecom se obvezuje da će Konkurencijskom vijeću dostaviti usvojeni interni pravilnik kojim se osiguravaju mehanizmi provedbe mjere sprječavanja protoka informacija u roku od 90 dana od dana zatvaranja transakcije.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: Intencija izricanja ove Mjere od strane Konkurencijskog vijeće je bila uspostaviti mehanizme osiguranja sprečavanja protoka informacija između BH Telecom i Telemach, u pravu tržišne konkurencije pod nazivom kineski zid, engl. *Chinese wall*, između uposlenih BH Telecom i Telemach uključenih u poslovanje BH Telecom s jedne strane te Telemach s druge strane, a u pogledu svih poslovno osjetljivih podataka (čija imena će biti dostavljena neovisnom revizoru i Konkurencijskom vijeću) vezano za izvješćivanje o poslovnim rezultatima, finansijskim podacima potrebnim za konsolidaciju te podacima potrebnim za ostvarenje sinergijskih učinaka između Učesnika koncentracije.

Podnositelj prijave je izrazio mišljenje da je mjera Konkurencijskog vijeća radikalno postavljena obzirom da sprječava protok svih informacija izuzev izvješćivanja o poslovanju te u potpunosti ograničava bilo kakve sinergijske učinke poslovanja grupacije u razdoblju od 5 godina, što dovodi u pitanje vrijednost same transakcije i dugoročni plan poslovanja grupacije.

Pojam sinergijski učinci u ovom kontekstu označavaju učinke koji će nastati kao posljedica koncentracije, a koji će doprinijeti učinkovitijem poslovanju, smanjenju troškova i povećanom ponudom za potrošače, kvalitetnijim uslugama te širem spektru usluga koji će sudionici koncentracije moći pružiti. Način na koji je Konkurencijsko vijeće postavilo kineski zid je ostavio Telemach bez mogućnosti da sam nastavi poslovanje obzirom da se u svom poslovanju do sada, oslanjao na rad povezanih društava unutar United Grupe.

Podnositelj prijave je istaknuo da praktično od samog početka realizacije akvizicije, sa ciljem migracije sa TSA servisa, uspostavi suradnju na razini tehničkih timova sudionika koncentracije koja je preduvjet da se omogući kontinuitet tehnoloških operacija, a samim tim i kontinuitet poslovanja.

Podnositelj prijave je obrazložio, a Konkurencijsko vijeće uvažilo da kineski zid treba da bude nametnut u područjima gdje postoji opasnost od razmjene povjerljivih, konkurentski osjetljivih informacija, posebno onih koji se odnose na cjenovne strategije, individualne ugovore s korisnicima i poslovne planove te je dovoljno da se postavi organizacijske, tehnička i proceduralna barijera između sudionika koncentracije u tim segmentima.

Uvaženo je i da je rok od 30 (trideset) dana za usvajanje pravilnika kojim će cijeli mehanizam biti reguliran i primjenjiv kratak, obzirom na postupak izrade i procedure donošenja, isti je određen na 90 dana.

Podnositelj prijave koncentracije se obavezuje sljedeće:

Mjera broj 4 - Podnositelj prijave se obavezuje da kako samostalno tako i sa Ciljnim društvom neće preuzeti većinsku kontrolu nad drugim gospodarskim subjektima pružateljima telekomunikacijskih usluga, koji posluju na tržištu Bosne i Hercegovine ili dijelovima gospodarskih subjekata.

U slučaju izmijenjenih okolnosti i opravdanih razloga, sudionici koncentracije mogu zahtijevati izmjenu Rješenja u pogledu ove Mjere.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: Prvobitno Konkurencijsko vijeće je predložilo mjeru kojom se obvezuju sudionici koncentracije da neće preuzimati radnje u cilju kupovine ili preuzimanjima većinske kontrole nad drugim gospodarskim subjektima pružateljima telekomunikacijskih usluga koji posluju na tržištu Bosne i Hercegovine ili dijelovima gospodarskih subjekata. Na gore navedeni prijedlog Konkurencijskog vijeća Podnositelj prijave je uputio prijedlog da se napravi izuzetak od ovog ograničenja na način da se omogući potencijalna kupovinu društva koje ispunjava kriterij „posrnula firma“ (*failing-firm defence*) prema EU smjernicama 2004/C 31/03. Konkurencijsko vijeće se izjasnilo tijekom sastanka (zapisnik broj: UP – 01-26-1-003-69/25, str 17) da ovaj izuzetak ne prihvaća.

BH Telekom je nakon toga preložilo da se formulacija „neće preuzimati radnje u cilju kupovine ili preuzimanjima većinske kontrole nad drugim gospodarskim subjektima“ zamijeni sa „neće preuzeti većinsku kontrolu nad“, što je od strane Konkurencijskog vijeća prihvaćeno.

BH Telecom je u podnesku broj: UP – 01-26-1-003-76/25, nakon sastanka, unutar ove Mjere dodao i rečenicu „U slučaju izmijenjenih okolnosti i opravdanih razloga, sudionici koncentracije mogu zahtijevati izmjenu Rješenja u pogledu ove Mjere,“ koju je Konkurencijsko vijeće prihvatilo te je ista sastavni dio Mjere 4.

Imajući u vidu da provedbom predmetne koncentracije jača već postojeći vladajući položaj sudionika koncentracije, što pokazuju procentualno izraženi tržišni udjeli sudionika na mjerodavnom zemljopisnom tržištu, a posebno dijelovima istog, Konkurencijsko vijeće je prepoznalo opasnost od mogućeg dodatnog jačanja u slučaju novih akvizicija te sa tom namjerom izreklo Mjeru 4. Svakako prepoznajući tržište pružanja telekomunikacijskih usluga kao dinamično i podložno inovacijama, imajući u vidu da se Mjera odnosi na razdoblje od 3 godine od potpisivanja kupoprodajnog ugovora, te eventualnim prilikama ali i okolnostima na tržištu koje mogu rezultirati benefitima po tržišnu konkurenciju, a u krajnjoj instanci i po korisnike, Konkurencijsko vijeće je ostavilo mogućnost sudionicima da u slučaju potrebe zatraže izmjenu ove Mjere.

Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje sljedeće:

Mjera broj 5 - Podnositelj prijave se obvezuje da gospodarski subjekt Telemach neće aplicirati za Dozvolu za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sustava.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: S obzirom da tržište pružanja mobilne telefonije nije bilo predmet postupka jer Ciljani gospodarski subjekt ne djeluje na ovom tržištu Konkurencijsko vijeće nije ni prikupljalo podatke koji se odnose na tržišne udjele telefonskih usluga u mobilnoj telefoniji. Ipak, uzimajući u vidu da, prema podacima RAK-a iz dokumenta *Kvartalni uporedni podatci tržišta elektronskih komunikacija 01.01.2024 – 31.12.2024. godine* tržišni udjel gospodarskog subjekta BH Telecom prema kriteriju broja aktivnih korisnika samostalno u 2024. godini iznosi oko 44% U tom smislu Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje da gospodarski subjekt Telemach neće aplicirati za Dozvolu za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema. Ova mjera ima za cilj sprječavanje ograničavanja

tržišne dinamike, inovacija i cjenovnog takmičenja, a time i zaštita dugoročnih interesa korisnika.

Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje sljedeće:

Mjera broj 6 - Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje da u definiranom roku od 18 mjeseci izvrši prodaju jednog dijela Ciljnog društva (Telemach) s ciljem smanjenja tržišnog udjela fiksnog interneta gospodarskog subjekta Telemach unutar Bosne i Hercegovine za tri procentna poena u odnosu na postojeće stanje.

Podnositelj prijave je dužan da u roku od 30 dana po isteku roka od 18 mjeseci od provođenja koncentracije dostavi Konkurencijskom vijeću izvješće o ispunjenju definirane mjere sačinjen od strane neovisnog revizora, a Konkurencijsko vijeće može produljiti rok za provođenje ove mjere za dodatni vremenski rok, uz uvjet da je nedvosmisleno i jasno dokazano da je subjekt pravovremeno, odgovorno i transparentno proveo aktivnosti s ciljem ispunjenja mjere definišući fer, korektnu i tržišno definiranu prodajnu cijenu dijela gospodarskog subjekta Telemach.

Konkurencijsko vijeće je uvažilo prijedlog Podnositelja prijave te je umjesto prvobitnog roka od 12 mjeseci za ispunjenje Mjere 6 odredilo rok od 18 mjeseci, sa mogućošću produljenja.

Rok izvršenja: 18 (osamnaest) mjeseci od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora, sa mogućnošću produljenja za dodatni vremenski rok.

Obrazloženje: Prema kriteriju ostvarenih prihoda na tržištu pružanja usluge pristupa Internetu tržišni udjel Podnositelja prijave u razdoblju 2022. - 2024. godinu iznosio je oko 30% dok je tržišni udjel gospodarskog subjekta Telemach, zajedno sa povezanim društvima, iznosio oko 18%. Slijedom navedenog, posmatrajući zbirno tržišne udjele sudionika koncentracije u razdoblju od 3 godine predmetna koncentracija će sudionicima donijeti udjel od oko 47% sa tendencijom povećanja tržišnog udjela (2022. godine zajednički tržišni udjel iznosio je 46,4%, 2023 udjel od 47,58 % dok je 2024 tržišni udjel iznosio 48,1%).

Tržišni udjel sudionika koncentracije prema broju priključaka fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu po kvartalima u 2024. godini na tržištu Bosne i Hercegovine je čak i veći te iznosi preko 50%, od čega je udio Podnositelja prijave preko 30%, a Ciljnog društva preko 20%, stoga je Mjera 6 naložena kao mjera koja ima za cilj smanjenje tržišnog udjela fiksnog interneta gospodarskog subjekta Telemach kako ne bi došlo do daljeg rasta i jačanja sudionika koncentracije na ovom tržištu.

Na temelju gore navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točkama 2.1. – 2.6. izreke ovoga Rješenja.

22. Obveza angažiranja neovisnog revizora

Podnositelj prijave BH Telecom je, sukladno sa zaključcima sa održanog sastanka, dužan u roku od 60 dana od dana potpisivanja kupoprodajnog ugovora dostaviti prijedlog 3 (tri) povjerenika/neovisnog revizora, koji će pratiti ispunjenje mjera naloženih ovim rješenjem te koji će Konkurencijskom vijeću podnositi pisano izvješće o rezultatima izvršenog nadzora provedbe mjera jednom godišnje, a po potrebi i češće, uz uvjet dostave mjerodavne dokumentacije kojom se dokazuje kvalificiranost predloženog neovisnog revizora za praćenje provedbe mjera, uvjeta i rokova koje je odredilo Konkurencijsko vijeće, a pri čemu neovisni revizor mora biti stručnjak za tržište telekomunikacija.

Povjerenik /neovisni revizor treba biti renomirana i iskusna pravna osoba koja pokriva više segmenata stručnosti potrebnih za nadzor ukupnosti svih mjera i uvjeta i koja nije personalno ni kapitalno povezana sa sudionicima koncentracije, koja posjeduje potrebne kvalifikacije za izvršenje tog posla i koja ne smije biti izložena ili postati izložena sukobu interesa.

Povjerenik će biti dužan da nakon što bude imenovan dostavi Konkurencijskom vijeću Nacrt sporazuma o mandatu povjerenika sa gospodarskim subjektom BH Telecom, Plan rada povjerenika, prijedlog članova tima povjerenika sa voditeljem / voditeljicom tima i s njihovim kontaktima (ime i prezime, broj fiksnog i mobilnog telefona, adresu elektronske pošte), biografije članova tima sa pridruženim referencama, naročito u odnosu na tržište telekomunikacija, oznaku člana / članice tima koji će biti zadužen /a za komunikaciju sa Konkurencijskim vijećem (ime i prezime, broj fiksnog i mobilnog telefona, adresu elektronske pošte), dokaz (izjavu) da Povjerenik (revizorska kuća u kojoj je zaposlen) potvrđuje da nije lično ili kapitalno povezan sa sudionicima koncentracije, te da neće biti izložen ili postati izložen sukobu interesa pri provođenju poslova povjerenika u konkretnom predmetu, dokaz (izjava) kojom Povjerenik revizorska kuća u kojoj je povjerenik potvrđuje da za vrijeme projekta obavljanja usluga povjerenika, članovi tima neće biti angažirani na drugim projektima ili poslovima koji su vezani za sudionike koncentracije.

Imenovani povjerenik će biti obvezan podnijeti prvo početno izvješće o provedbi mjera Konkurencijskom vijeću u roku od godinu dana od dana zaključivanja kupoprodajnog ugovora kojim stiče vlasništvo nad gospodarskim subjektom Telemach. Tijekom razdoblja provođenja mjera, računajući od dana podnošenja prvog, početnog izvješća, revizor će biti u obvezi da svakih godinu dana Konkurencijskom vijeću podnosi izvješće o provedenim mjerama naloženim ovim Rješenjem.

Troškove obavljanja poslova povjerenika u cijelosti snosi gospodarski subjekt BH Telecom.

Nakon zaprimanja prijedloga od strane BH Telecom Konkurencijsko vijeće će, nakon što razmotri dostavljene prijedloge te ocijeni koji od prijedloga najadekvatnije može odgovoriti zadatku, posebnim aktom imenovati istog.

Na temelju gore navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 3. izreke ovoga Rješenja.

23. Odluka Konkurencijskog vijeća

Konkurencijsko vijeće je razmatralo ukupne učinke provođenja predmetne koncentracije na tržištima koja su obuhvaćena istom, uzimajući u obzir mjerodavne odredbe Zakona i podzakonskih akata.

Na temelju ocjene podataka sadržanih u Prijavi koncentracije, očitovanja Podnositelja prijave tijekom cijelog postupka, održane usmene rasprave i sastanka, utvrđene strukture mjerodavnog tržišta, s obzirom na postojeće i potencijalne konkurente, ulazne i izlazne barijere tržišta pružanja telekomunikacijskih usluga, općih pokazatelja o tržišnim udjelima na mjerodavnim tržištima, pribavljenih podataka i očitovanja od strane osoba koje su dostavile svoja očitovanja na Obavijest Konkurencijskog vijeća o prijavi koncentracije, dostavom podataka i informacija od strane RAK-a kao regulatornog tijela na mjerodavnom tržištu, postkoncentracijskih tržišnih

udjela sudionika koncentracije, očekivanih učinaka koncentracije u smislu koristi za potrošače i drugih raspoloživih podataka, saznanja i dokaza, kao i rezultata provedene pravne i ekonomske analize u ovom predmetu, vodeći računa o svim konkretnim činjeničnim, pravnim i gospodarskim okolnostima, Konkurencijsko vijeće je odlučilo da je u konkretnom slučaju riječ o uvjetno dopuštenoj koncentraciji u smislu članka 18. stavak 3. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je stoga odlučilo kao u točki 1. izreke ovog Rješenja.

Analizom tržišnih udjela sudionika koncentracije na mjerodavnim tržištima u proizvodnom smislu na području Bosne i Hercegovine, a posebno na određenim dijelovima zemljopisnog tržišta u Federaciji Bosne i Hercegovine Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je riječ o koncentraciji koja se može odobriti samo uz ispunjavanje vrlo strogih i obuhvatnih mjera i uvjeta za otklanjanje mogućih negativnih učinaka koncentracije na tržišnu konkurenciju na tržištu pružanja usluga fiksna telefonija, internet te pružanje usluga audiovizualnog sadržaja u Bosni i Hercegovini.

Konkurencijsko vijeće je kao mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu odredilo tržište Bosne i Hercegovine imajući u vidu da se ovo tržište u pravno ekonomskom smislu može posmatrati integralno. U prilog tome je činjenica da RAK kao agencija koja djeluje na državnoj razini, između ostalog, izdaje dozvola za obavljanje djelatnosti davatelja pristupa internetu, za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija kao i dozvole za obavljanje djelatnosti davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga. Međutim, u prilog odluci odobrenja koncentracije kao uvjetne i sa mjerama je i činjenica da provođenjem predmetne koncentracije BH Telekom dodatno ojačava svoj vladajući položaj u Federaciji Bosne i Hercegovine, obzirom da je njegovo pretežito djelovanje i pružanja usluga na ovom području, gdje akvizicija dovodi do smanjenja postojeće razine tržišne konkurencije sa učinkom povećanja asimetrije tržišta u zemljopisnom smislu kroz povećanje tržišne moći sudionika koncentracije.

Prilikom ocjene koncentracije kao uvjetno dopuštene Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir postojanje stvarne tržišne konkurencije (Tablica 2 – 13) ali i potencijalne konkurencije, što je bilo potrebno kako bi se utvrdilo pod kojim uvjetima novi tržišni sudionici mogu ući na mjerodavno tržište, u smislu pravnih, ekonomskih i drugih barijera pristupa tržištu.

Za ulazak na tržište fiksne telefonije nema zakonskih prepreka. Pravna osoba koja želi ući na tržište fiksne telefonije treba da pribavi dozvolu RAK-a za obavljanje djelatnosti davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga. Pravilom 68/2013 o obavljanju djelatnosti davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga propisani su uvjeti za stjecanje prava i osnovna pravila za obavljanje djelatnosti komercijalnog davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga.

Ipak, ulazak na tržište fiksne telefonije nije moguć odmah jer se radi o tehnički komplikovanoj usluzi i potrebno je posjedovanje raširene pristupne mreže. Gospodarska osoba koja želi ući na tržište, prije početka pružanja usluge, ima značajnije investicije prije svega u razvoju mrežne infrastrukture (izgradnja vlastite pristupne mreže do krajnjeg korisnika zahtjeva velika fiksna ulaganja za čije provođenje je potreban duži period). Glavni pokretač za investicije u vlastitu pristupnu infrastrukturu je dovoljan broj korisnika i gustoća korisnika (grupisanje korisnika na određenoj lokaciji kako bi se ostvarila ekonomija opsega i kako bi troškovi izgradnje mreže po korisnika bili manji).

Člankom 18. Zakona o komunikacijama, definirano je da operator sa značajnom tržišnom snagom omogućava drugim korisnicima pristup svojoj javnoj telekomunikacijskoj mreži ili razvezanim dijelovima takve mreže. Ulazak na tržište širokopojasnog pristupa internetu, kao i u slučaju tržišta fiksne telefonije zahtjeva značajnije investicije u razvoj mrežne infrastrukture.

Za ulazak na tržište širokopojasnog pristupa Internetu putem fiksni mreža, pravna osoba je obvezna pribaviti dozvolu RAK-a za obavljanje djelatnosti davatelja pristupa Interneta. S obzirom da se radi o sustavu opće dozvole RAK je stava da njeno dobijanje ne predstavlja barijeru ulaska na tržište.

Sukladno sa člankom 3. stavak (3) Zakona o komunikacijama, RAK je nadležan za reguliranje emitterskih i javnih telekomunikacionih mreža i usluga, uključujući izdavanje dozvola i utvrđivanje cijena.

Na temelju navedenog člana, RAK je donio pravilo 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. Pravilom su definirani kriteriji za pružanje usluge, kao i prava i obveze pružatelja usluga distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u Bosni i Hercegovini.

Za pružanje usluga, pravni subjekt je obvezan pribaviti od RAK-a dozvolu za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. S obzirom da se Dozvola dodjeljuje na neekskluzivnoj osnovi RAK smatra da njeno dobijanje ne predstavlja barijeru ulaska na tržište. Također, posjedovanje dozvole za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža nije uvjet za dobijanje dozvole za distribuciju. Operateri koji ne posjeduju vlastitu mrežu treba da sklope ugovor o iznajmljivanju javne elektronske komunikacijske mreže sa licenciranim operatorom.

Slijedom navednog, sa aspekta potencijalne konkurencije, ne postoje pravne prepreke pristupu mjerodavnom tržištu predmetne koncentracije što je faktor koji je išao u korist uvjetnog odobrenja predmetne koncentracije ali pristup traži značajnije investicije prije svega u razvoju mrežne infrastrukture za čije provođenje je potrebno određeno vremensko razdoblje.

Međutim, obzirom na okolnosti ovdje je potrebno da se vratimo na stvarnu činjeničnu konkurenciju obzirom da se nameće potreba definiranja samog postojanja ali i procjene zamjenjivosti proizvoda/usluge.

Prema članku 8. stavak (3) Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta procjena da li se neka usluga/proizvod može smatrati zamjenskim (supstitutom) donosi se sa gledišta kupca, odnosno potrošača.

Iako na tržištu Bosne i Hercegovine postoje još dva *incumbent* operatera – Mtel i HT Eronet, te određeni broj alternativnih operatora, kao stvarne konkurencije, prema veličini tržišnog udjela i tržišnoj snazi operatora učesnika koncentracije, prilikom procjene predmetne koncentracije postojala je osnovana sumnja da li korisnici usluge ovih gospodarskih subjekta faktički mogu, a onda i cjenovno i vremenski prihvatljivo, uzeti kao supstitut u slučaju mogućih negativnih učinaka provođenja koncentracije.

Svjestan te činjenice, BH Telecom je na poziv Konkurencijskog vijeća dana 04.08.2025. godine dostavio svoj prijedlog mjera, uvjeta i rokova zaprimljen pod brojem UP – 01-26-1-003-68/25 koje se tiču organizacionog, tržišnog i tehnološkog aspekta predmetne kupoprodaje te je

tijekom postupka intenzivno surađivao sa Konkurencijskim vijećem i mijenjao prvobitni prijedlog mjera uvažavajući primjedbe Konkurencijskog vijeća te je konačna verzija mjera i uslova najvećim dijelom rezultat približavanja stavova Podnositelja prijave sa jedne strane i Konkurencijskog vijeća sa druge, što je i predstavljeno kroz rješenje.

Ocjenjujući konačni prijedlog mjera i rokova za njihovo ispunjenje realnim i dovoljnim za uklanjanje svih potencijalnih negativnih učinaka predmetne koncentracije, Konkurencijsko vijeće je izreklo set Mjera 1-6 te donijelo odluku kao u točki 2. izreke ovoga Rješenja.

Kako je to već naprijed rečeno, Konkurencijsko vijeće je pri ocjeni prihvatljivosti konačnih mjera i rokova za njihovo ispunjenje uzelo u obzir prijedloge i mišljenja trećih osoba koje su svoje mišljenja i reakcije na predmetnu koncentraciju dostavili Konkurencijskom vijeću kroz očitovanje na objavljenu Obavijest o Prijavi koncentracije broj: 01-26-1-003-24/25. Neka od tih mišljenja su se odnosili na prethodnu regulaciju mjerodavnog tržišta koji su u bitnome u nadležnosti sektorskog regulatora. Stoga je Konkurencijsko vijeće u ocjeni prihvatljivosti mjera za otklanjanje negativnih učinaka predmetne koncentracije naročito uzelo u obzir suradnju sa RAK-om te u tom smislu uspostavilo vrlo intenzivnu međuagencijsku suradnju.

U svakom slučaju, treba uzeti u obzir da je Zakon predvidio mogućnost da Konkurencijsko vijeće, po službenoj dužnosti i na zahtjev stranke, može izmijeniti rješenje kada stranke ne mogu ispuniti neke od uvjeta ili krše neku od mjera određenu rješenjem Konkurencijskog vijeća, zbog okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti i izbjeći i koje ne zavise od volje stranaka (članak 18. stavak (8) Zakona).

Podnositelj prijave BH Telecom je, sukladno sa zaključcima sa održanog sastanka, dužan u roku od 30 dana od dana potpisivanja kupoprodajnog ugovora dostaviti prijedlog tri povjerenika /neovisnog revizora, koji će pratiti ispunjenje mjera naloženih ovim rješenjem. Ovo pitanje nije riješeno predmetnim rješenjem obzirom da Podnositelj prijave, kao javno poduzeće, mora provesti postupak javne nabave, kako bi po jasno preciziranim kriterijima odabrao 3 (tri) revizora, dodatno uz uvjet da to ne bude niti jedna pravna osoba koja je sada ili je bila angažirana kod Podnositelja prijave.

Konkurencijsko vijeće je stoga odlučilo kao u točki 3. izreke ovog Rješenja.

S obzirom da do donošenja ovog rješenja još uvijek nije bio dostavljen potpisan ugovor o kupoprodaji te je pravni temelj predmetne koncentracije temeljen na potpisanom Pismu namjere, gospodarski subjekt BH Telecom obavezan je da odmah a najkasnije u roku od 8 dana od potpisivanja ugovora o kupoprodaji gospodarskog subjekta Telemach, isti dostavi Konkurencijskom vijeću u originalu ili u ovjerenoj kopiji na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

Konkurencijsko vijeće ne donosi odluku o kupoprodaji, odnosno akviziciji, nego vrši procjenu namjeravane koncentracije te analizira učinke koji za posljedicu mogu značajno narušavati tržišnu konkurenciju, a prema kriterijima propisanim člankom 17. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je stoga odlučilo kao u točki 4. izreke ovog Rješenja.

24. Administrativna pristojba

Podnositelj prijave na ovo Rješenje, sukladno sa člankom 2. stavak (1) tarifni broj 107. stavak (1) točka d) podtočka (2) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem («Službeni glasnik BiH», broj 30/06, 18/11 i 75/18), je dužan platiti administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 50.000,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

Na temelju gore navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 5. izreke ovoga Rješenja.

25. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Predsjednica

Ninela Salihbašić